

A 641:1

Conchubar Ó Muimhueacháin, Béaloideas Bhéal Átha an Ghaorthaidh. 1934

Kungasonens äventyr.

aa 513A + 507A

En snövädersdag hade en kungason begett sig ut på fälten med sin bössa på axeln. Han hade inte gått långt förrän han stötte på en hare. Han sköt ett skott på den och träffade men den föll ej.

Han följde den då i spåren och inom kort fann han den ligga blödande på snön och en korp drack blodet. Då beslöt han att aldrig gifta sig med någon annan kvinna än den som hade de tre färgerna, nämligen korpens färg på sitt hår, blodets färg på sina kinder, och snöns färg på sin hy.

Så gick han hem och talade om för de sina vad han hade beslutat, och de blev mycket bedrövade över hans beslut. Tidigt nästa morgon gav ynglingen sig i väg med femtio pund i sin ficka. På vägen mötte han en man som vaktade harar inne på en liten äng och han sprang på ett ben. Det var (nämligen) så att han hade bundit den andra foten vid ett bälte som han hade om livet. Cos-fé-chrios (Fot i bälte) hette harvakteren. Kungasonen hälsade honom och frågade honom vad han höll på med. Cos-fé-Chrios svarade honom att han var i färd med att döda hararna. "Varför springer du då på ett ben?" sade kungasonen.

"Jo därför om jag sprunge på båda benen, skulle hararna springa ut mellan dem", sade Cos-fé-chrios.

S.10

"Lämna dem där utan skada, och följ med mig så skall du få tio pund av mig hur kort tid vi än skall vara ute," sade kungasonen.

"Det är jag nöjd med", sade Cos-fé-chrios och så gick de vidare tillsammans. De hade inte gått så värst långt förrän de stötte på en skytt och han stod på ena knäet och lyssnade. Kungasonen hälsade honom och frågade honom vad han höll på med. "Ser du den där haren på en liten slätmark på sidan av Seiche. Jag är i färd med att skjuta den", sade Cluas le hEisteacht (Örat att lyssna) - det var det namn han hade fått.

"Slösa inte bort din tid på det viset utan följ med mig så skall jag ge dig tio pund", sade kungasonen.

"Det är jag nöjd med," sade Cluas le hEisteacht och följde med. Fram på dagen träffade de på en man som hade en halmtapp stücken

A: 640:2

in i ena näsborren.

"Ser du det där huset där borta på berget?" sade han.

"Ja det ser jag," sade kungasonen.

"Det är en väderkvarn och jag håller hjulet i gång med att blåsa med ena näsborren", sade han.

"Varför har du halmtappen i andra näsborren?" frågade kungasonen.

"Det är fasligt vad du begriper lite! Om jag det inte hade, skulle jag blåsa stengrunden över berget söderut med en enda pust."

"Stig upp därifrån och följ med mig så skall du få tio pund av mig om du så inte skulle komma att vara med mig mer än två dar", sade kungasonen

S. 11

"Det är jag nöjd med", sade Muilteoir Mór na Séideog (Den större mjölnaren med pusten) - Det var det namn man gav honom. Så fortsatte kungasonen och hans tre tjänare och inte vilade de en fot förrän de nådde den vackra kvinnans hus där de fick färsk varje rätt och gammal varje dryck och god sovplatsanordning.

"Det är för att träffa mig som du kommer hit, förmodar jag", sade hon till kungasonen.

"Ja just det", sade han.

När de hade stigit upp på morgonen skuttade hon fram med tre flaskor och sade till honom att han måste gå till den Östra Världen och fylla dem med vatten från Beithile-källan. Hon skulle själv ge sig dit också och ha tre flaskor med sig, och om han inte skulle vara tillbaka lika fort som hon, skulle hon taga hans huvud.

"Inte behöver han att gå", sade Cos-fé-chrios, "så länge han har en tjänare att sända."

"Så gärna som aldrig det!" sade hon. Cos-fé-chrios griper tre flaskor och hon tre andra och så bar det i väg med dem. Innan hon var halvvägs, var Cos-fé-chrios henne till mötes med vattnet. "Sannerligen! Du är då en präktig löpare", sade hon. "Jag har tagit med mig en styrketår och den skall jag dela med dig eftersom du är en så förträfflig man". Det första han smakade på den, föll han i sömn, ty det var en sömndryck. Då hon vände om, låg han på samma fläck och snarkade. Hon lade en hästskalle under hans huvud för att han inte skulle kvävas i gräset. Kungasonen och hans tjänare satt och väntade på dem vid det stora huset och det dröjde inte länge förrän de fick se den vackra kvinnan närma sig med fulla flaskor.

"Gud hjälpe min själ, jag är förlorad", sade kungasonen.

"Det skall inte komma ifråga", sade Muiltoerpa Mór na Séideog, "jag skall inte låta henne nalkas huset förrän Cos-fé-chrios kommer." Han drog ut halmtussen ur sin näsborre och blåste henne hundratala miles hemifrån. Fram på dagen fick de se henne åter nalkas dem.

"Gud hjälpe min själ! Nu är jag förlorad, om så aldrig förr", sade kungasonen.

"Olycklig den som går under i stormvädret", sade Muilteóir Mór. Han blåste åter och sände henne dubbelt så långt hemifrån. Han sade till dem att hon måste ha spelat Cos-fé-chrios något spratt eftersom han inte kom.

"Tyst så att jag får höra något ljud från honom!" sade Cluas le hÉisteacht. Han föll på ena knäet och lyssnade, och så sade han att han var ett långt stycke hemifrån och låg och snarkade och på ljudet kunde han höra att skallen av något djur låg under hans huvud. Han sprang upp, laddade sin bössa, siktade på skallen och sköt på den så att den splittrades. Det väckte Cos-fé-chrios och strax gav han sig iväg så att han var hemma en bra stund före den vackra kvinnan. "Det var bra sprunget", sade hon till honom.

"Ack, det var bara barnlek mot vad jag skulle ha kunnat göra om jag riktigt hade släppt till krafterna", sade han.

"Ja nu", sade hon till kungasonen. "Om du inte kommer och dansar med mig i en giftkittel som kokar härinne sedan hundratala år, skall jag ha ditt huvud."

"Det behöver han inte göra så länge han har en tjänare", sade Cos-fé-chrios.

S.13

"Det tycker jag aldrig om (Så gärna som aldrig det)" sade hon. Hon rusade in i en kammare och gned in sig med det vattnet som hon hade hämtat ur källan.

Cos-fé-chrios fick veta vad hon tog sig för och så gjorde han samma trick själv. Han rusade till henne och frågade om hon var färdig.

"Jag brukar alltid vara färdig", sade Cos-fé-chrios. Så gav de sig båda in i giftkitteln. Om en stund var den vackra kvinnan

trött och sade till Cos-fé-chrios att hon hade dansat **hog**.

"Jag är inte trött än", sade Cos-fé-chrios. Vid det laget kom underrättelse hemifrån till kungasonen att han inte skulle kunna träffa sin moder vid liv.

"Sannerligen!" sade han. "Jag måste ge mig i väg. Jag skulle inte vilja ge min mor för alla vackra kvinnor i världen." Hon hade sagt till honom rent ut att om han komme till henne igen, skulle han komma ihåg sin resa(?).

Han gav sig i väg och han lämnade sina tjänare på samma platser som han träffat på dem. Vad för slags sjukdomsanfall det nu än var som träffat hans moder, så hade hon blivit kvitt det innan han hann fram till huset. Han sade till dem att det var stor skada att de ej hade låtit honom vara tills han hade vunnit den sköna kvinnan.

Följande dag gav han sig åter i väg och han tog med sig så mycket pengar som han kunde bära. Fram på dagen mötte han en likprocession och han gick med den till kyrkogården. Då de skulle gå in genom kyrkogårdsporten mötte dem en man och sade att han inte skulle låta begrava den döde förrän han fick betalt för sin fordran hos honom. Kungasonen hörde det och frågade hur mycket han hade att fordra. "Hundra pund", sade fordringsegaren. Han räknade upp summan till honom, och sedan han hade läst sina böner, gick han ensam sin väg.

S.14

Medan han gick över ett ärtörnsbevuxet berg fick han se en liten yngling som hade en väska (strumpa) i handen. Han kallade honom till sig och frågade vad han hade.

"Ägg", sade ynglingen.

"Vill du sälja dem till mig?" sade han.

"Det är till det jag har dem", sade gossen. Han blev glad när han fick en guldpäng för dem.

"Om vi nu hade eld, skulle det vara bra", sade kungasonen.

"Det skall bli på ögonblicket", sade gossen.

"Om vi nu hade salt, skulle vi ha det riktigt efter önskan", sade kungasonen.

"Det tar inte längre stund att få det än elden", sade gossen.

"Du är den bästa tjänare jag nånsin haft. Skulle du vilja följa med mig helt och hållet?" sade prinsen.

"Vänta där ett slag medan jag går och ber min husbonde om tillåtelse och får jag det, så går jag med", sade gossen. Han gick och han fick lov. De gick åstad tillsammans tills nattens kolsvarta plog (passage) kom, den vita hästen gick i syreväxtens skugga och syreväxten flydde från den, de små hundarna skällde på den plats där de var, och på den fläcken där de inte var, talade de inte alls. De träffade på en vacker, vitkalkad gård utan fjäderspets ut eller fjäderskaft in, men en vittryggad röd fjäder i gårdens topp som gjorde luft och skydd åt den, en tröskel av rakknivar och dörrträ (överstycke) av (stål-)hårda nålar. Gossen sade att han själv skulle gå in och att han inte skulle vara länge borta från honom. Det var en präktig eld där inne utan gnistor, utan ånga, utan os, utan rök, och en stor kittel stod på elden och en ox kokte i den.

S.15

Strax därpå hörde han buller och bång och då nalkas, skogens mark knakade och kvistar och löv brakade under en stor jätte med fyra skallar fyra halsar och fyra nackar, långa feta raka. Han hade så mycket ved som sju sexspann hästar orkar draga, på sin rygg och en stor hop getter och får drev han framför sig. Han kastede från sig veden och satte in getterna och fåren till att mjölkas. Han närmade sig dörren, kände lukten av gossen och pustade till mot honom. Gossen reste sig och gav till en ännu större pust än så mot jätten. "Framgång åt mig när jag kommer för att skydda och försvara dig!" sade gossen.

"Vems son är du?" sade jätten.

"Det är likgiltigt för dig - jag är din systerson", sade gossen.

"Hur många systrar har jag?" sade jätten.

"Du vet mycket väl att du inte har mer än en enda syster - min mor", sade gossen. Därpå sade han till jätten att alla locklannarna kom för att hugga huvudena av honom och om han hade någon fast plats att han på ögonblicket måste gömma sig för dem.

"Jag har nio kamrar under jorden och de har järndörrar och den tionde kammaren är helt och hållet av järn", sade jätten.

S. 16

"Det är just den plats som är bäst för dig att gå till", sade gossen.

"Jag vet inte om jag skulle kunna ha tillfälle att äta något", sade jätten.

"Kanske det, bara du skyndar dig", sade gossen.

Han tog upp tre fjärdedelar av oxen ur kitteln och åt det. Därpå mjölkade han getterna och fåren och blandade deras mjölk i spadet och drack. Men han var inte belåten då han inte fick tillfälle att äta hela oxen. Han sade till gossen att äta den övriga fjärdedelen och att han var hårt prässad att gå (?) men att de skulle ha tillräckligt nästa dag. Han lyfte upp en lucka som var mitt på golvet och så gav han sig ner till järnrummet tillsammans med honom. Gossen låste vartenda rum, gav mat och dryck åt sin husbonde och lade honom i jättens säng och sade till honom att sova sött utan att fästa sig vid något buller som han kunde få höra.

Därpå rusade han ut och fann en ilsken häst som jätten hade som aldrig sett himlens ljus och som inte fick annan mat än rödt vete och källvatten. Med den kom han in i huset och lämnade inte ett rum där utan förstöra det utom det som jätten sov i.

Gossen steg upp nästa morgon och gav sin husbonde mat och dryck. Därefter ropade han på jätten.

"Ack, min älskling, lever du?" sade jätten.

"Å, det är inte mer än nått och jämt. Jag har försökt att skydda platsen för dig men det har inte lyckats för mig", sade gossen.

"Hur är det med min syster?" sade jätten.

S. 17

"På min ära så var hon inte så bra på sista tiden (?)", sade gossen. Han gav honom en börs med guldpengar att ge henne och sade att han skulle gå och besöka henne och då skulle han ge henne en bättre handräckning.

Gossen sade till honom att han måste få sin morfars (hans farfars) lilla guldsvärd av honom så att det skulle vara i hans makt att försvara honom när fienderna skulle komma tillbaka.

"Det är längesedan jag gjorde pliggar till mina skor av det", sade jätten.

"Som bevis på att du inte har gjort det, skall jag kalla tillbaka Lochlannarna", sade gossen.

"Kära hjärtanes! Lämna dem borta från mig (Låt bli att ha hit dem), så skall du få det", sade jätten, och han fick det. Det var den dygden det lilla svärdet hade att vilken kämpe som en man gick till kamp med, skulle han kunna ta huvudet av om han hade svärdet. (att man skulle kunna ta huvudet av vilken kämpe man var i kamp med som helst om man hade svärdet). Han gav guldet till sin husbonde men han låtsade inte om för honom att han hade svärdet. De gick båda allt vad de kunde tills de fick se en tunn rök stiga upp från ett vackert vitkalkat hus mitt i dalen. Pojken in och fick se en kittel på elden och i kitteln höll en ox på att kokas. Det dröjde inte länge förrän han hörde nalkas dunder och buller och bång, skogens mark knakade och löv och kvistar brakade för en stor jätte med fem skallar, fem hjässor, fem halsar långa, feta, raka. Han hade så mycket som sju sexspans vedbörda på sig och en skara getter och får drev han framför sig.

S. 18

Han kastade från sig sin vedbörda och satte in sina getter och sina får och närmade sig dörren till gården. Han kände lukten av gossen och pustade till mot honom. Gossen gav ifrån sig en ännu starkare pust mot honom och sade att det var en småsak och att han hade kommit för att skydda honom mot hans fiender.

"Vems son är du min vän?" sade jätten.

"Jag är systerson till dig", sade gossen.

"Hur många systrar har jag?" sade jätten.

"Inte mer en enda syster, min mor", sade gossen. "Lochlannarna kommer i natt för att hugga huvudet av dig."

"Då är det bäst för mig att gå in i min järnkammare från dem, och stänga den för dem", sade han.

"Ju fortare du gör det, desto bättre är det", sade gossen.

Jag vet sannerligen inte om jag skulle kunna få tid att äta en bit mat", sade han.

"Kanske det går bara du skyndar dig riktigt fort", sade gossen. Han lyfte upp tre fjärdedelar av oxen och slukade i sig dem, mjölkade getterna och fåren, blandade mjölken i spadet och svalde ner det. Därpå begav han sig ner och gossen låste in honom i järnkammaren.

Han fann mat och dryck och säng åt sin ~~herre~~ husbonde och sade till honom att sova godt till morgonen och att han inte skulle ha någon ängslan för någonting vilket buller han än skulle komma att få höra. Han fann en ilsken häst som jätten hade. Den tog han in i huset och han lämnade inte en möbel utan att krossa den i småbitar. När han hade slagit sönder allt förstörde han de nio rummen. Det är onödigt säga ^{och} jätten låg i skräck i järnkammaren. När morgonen kom, lagade han mat åt sin husbonde och när de hade ätit den, sade han till honom att ge sig i väg och att han själv utan dröjsmål skulle minna fatt honom. Därefter släppte han ut jätten.

S. 19 "Ack! lever du?" sade han till gossen.

"Det är inte mer än jämnt. Jag försökte skydda någonting men det lyckades jag inte med," sade gossen. Jätten gav honom en börs med guld att ta med till sin mor och sade att han själv skulle gå till henne inom kort med en bättre handräckning. "Det skulle passa henne", sade gossen. Han gick till dörren och sade att morgonen tycktes bli kall så att han måste få sin farfars överrock att sätta mellan sig och kylan.

"Det är längesedan jag satte den som framstycke på min gamla långrock", sade jätten. "Som bevis på att du inte har gjort det, skall jag kalla på de där igen om jag inte får den", sade gossen, och så for han på dörren och gav från sig ett tjut.

"För himlens skull! Låt mig slippa dem, så skall du få den!" sade jätten. Han fick överrocken och det var den dygden med den att ingen kunde se den som hade den på sig, men den kunde själv se hela världen.

Han lagade sig av och det dröjde inte länge innan han hann upp sin husbonde och gav honom guldets delen av men han låtsades ej om att han hade kappan.

De fortsatte färden tills den svartmörka natten nalkades, då den vita hästen gick i skuggan av syrebladen och syrebladen flydde från den, då de små hundarna skällde på den plats där de var och på den plats de inte var sade de ingenting alls.

De fick se en tunn rök stiga upp i en dal och de gav sig ditåt. Där låg framför dem en vacker vitkalkad gård utan ett fjäderskaft stickande ut eller fjädertopp stickande in men en vitryggad röd fjäder satt i toppen på huset och gav skydd och vård åt den, en tröskel av raknivar och dörrträ av stålnålar.

Gossen gick in och fann där en präktig eld utan gnistor utan ånga, utan os och utan rök och en oxen kokande i en kittel som stod på elden. Framför elden var en länstol och han satte sig i den. Han hade inte suttit där länge förrän han hörde dunder och buller och bång, skogens mark darra och grenar och löv braka under en stor jätte med sex huvuden, sex hjässor (toppar) sex halssar långa, feta, raka, och han hade så mycket ved på ryggen som sju sexspann hästar kan draga och han drev framför sig en flock getter och får.

Han kastade från sig sin ved, drev in sina getter och får till att mjölkas och närmade sig dörren till huset, han kände lukten av gossen och blåste ut en giftig pust mot honom. Gossen steg upp och gav ifrån sig en ännu större pust än så mot jätten och sade han hade inte stor orsak till förargelse mot honom som hade kommit för att skydda och försvara honom. Jätten frågade då vems son han var. Han svarade honom att han var hans systerson och därpå berättade han för honom att lochlannarna kom för att hugga huvudena av honom och undrade om han hade någon lämplig plats att gömma sig för dem vid tid och stund.

"Vad skulle du säga om järnkammaren?" sade jätten.

"Ja, det är den plats dit du skall gå", sade gossen.

"Jag vet ej", sade han, "om jag har tid att äta en bit mat".

"Det kan det vara bara du skyndar", sade gossen. Han tog tre fjärdedelar av oxen ur kitteln och slukade, mjölkade getterna och fåren och blandade deras mjölk i spadet och svalde ner det. Därpå lyfte han upp en lyftlucka mitt på golvet och så gav ^{han} och pojken sig ner till järnkammaren. Gossen låste efter honom, gick till sin husbonde och gav honom mat och dryck och en säng och bad honom sova lugnt.

S.21

Därpå tog han med sig en ilsken häst som jätten hade och som aldrig hade förnummit vare sig vindens fläkt eller solen, och som inte hade fått annat att äta än röd vete och friskt vatten. Han krossade allt som fanns i huset och de nio kamrarna och han

skulle ha krossat järnkammaren också om pojken hade tillåtit honom att göra det. När dagens ljus kom, satte han tillbaka hästen kallade på sin husbonde och lagade mat åt honom och bad honom gå åstad och det skulle inte dröja länge innan han själv skulle hinna fatt honom. Därpå släppte han ut jätten.

"Min själs älskling, lever du?" sade han.

"Ja, jag lever och det var nätt och jämt det", sade gossen, "ty jag sökte efter någonting att hindra dem med, men jag lyckades ej."

Då gav jätten honom en stor börs med guld att ta med sig till sin mor, och han sade också att det inte skulle dröja länge innan han själv skulle besöka henne med en bättre gåva. "Det skulle min själ passa henne", sade gossen. Han sade honom att hans ben var ömma och sargade av att sträva efter kortaste vägen för att vara före lochlannarna och bad honom ge honom hans farfars järnskottkärra så att han inte skulle vara tvungen att gå.

S. 22 "Det är längesen jag satte den som skaft på min spade och på min hacka", sade jätten.

"Som bevis på att du inte har gjort det", sade gossen, "skall jag kalla tillbaka lochlannarna"; och så sprang han ut på stamuren och gav till en vissling.

"Låt mig för Guds skull slippa dem, så skall du få den", sade jätten. Det var den dygden hos skottkärran att den som steg i den, skulle den i en handvändning ^{från} till vilken plats han kunde önska sig. Han gav sig åstad efter sin husbonde med sin skottkärra och gav honom börsen med guld. Därpå sade han till honom att stiga in i skottkärran tillsammans med honom och tänka i sitt sinne att han vill komma till den sköna kvinnans gård. Han hade inte förr gjort den tanken än de var vid dörröppningen. Gossen tog på sig kappan så att ingen skulle kunna se honom. Den sköna kvinnan välkomnade kungasonen, gav honom en ring och sade till honom att om han ej hade den åt henne på morgonen, skulle han mista huvudet. Han fick en god sovmöjlighet den natten och det

dröjde inte länge förrän en tung sömn kom på honom. Gossen smög sig in i samma rum också, och han hade på sig den stora trollkappan så att han inte skulle kunna synas.

Det var en gruagach (troll, trollkarl) i närheten som den sköna kvinnan tyckte mycket om, och hon sände bud på honom för att stjäla ringen. Han kom och var ivrig att utföra saken. Han öppnade skickligt rummets dörr. Han såg strax ringen och stoppade den på sig. Det passade bra för gossen. Han smög sig efter honom och tog upp den ur hans ficka. Därpå väckte han sin husbonde och frågade om han hade den. Han sökte men fann den ej. "Gud nåde min själ! Det är slut med mig!" sade han. "Var inte orolig! Här har du den", sade gossen. På morgonen kom hon till honom sedan han hade ätit och fordrade att få ringen.

S.23

"Har du den?" sade hon.

"Det har jag förmodligen", sade han och räckte henne den. "Nu har jag hälften av dig", sade han.

"Ja", sade hon, "och må du inte överleva mig!" Hon kom åter till honom innan han skulle lägga sig om kvällen, räckte honom en sax och sade till honom att han måste ha den åter till henne på morgonen eljes skulle han mista huvudet. Därpå underrättade hon gruagachen för att han skulle stjäla den från honom. Han kom och gjorde som han blivit tillsagd men det hade han föga nytta av, ty den lille gossen gjorde osynlig sin sak igen förträffligt - han tog från honom den utan att han märkte det.

När morgonen kom, sprang gossen fram till sin husbonde och frågade honom om han hade saxen. Han sökte men fann den ej, och sade: "Gud nåde min själ! Nu är det slut med mig om jag så aldrig har varit ute för något liknande". "Nej, här har du den", sade gossen.

På morgonen kom den sköna kvinnan till honom och frågade honom om han hade saxen.

"Det förmodar jag att jag har", sade han och räckte fram den till henne. "Nu har jag en halva till av dig", sade han.

"Ja", sade hon, "och må du inte överleva mig!" Den tredje kvällen gav hon honom en fingerborg och sade till honom att om han inte hade den åt henne nästa morgon, skulle han mista huvudet.

När gossen såg vad som hade getts åt honom, gick han och skaffade en snusdosa. Hon underrättade åter gruagachen och gav honom grisarnas

S.24

och hundarnas behandling (skällde ut honom efter noter) och sade till honom att han skulle få känna på annat om det ej lyckades för honom att stjäla och behålla fingerborgen. Han in i kungasonens ^{rum} och fann fingerborgen och stack in den i en av sina näsborrar. Då han gick ut stack den osynlige gossen en pris snus upp i den andra näsborren. Gruagachen började nysa och nös ifrån sig fingerborgen utan att han märkte det. Gossen dröjde inte länge med att få tag i den och gå till sin husbonde. När dagen bröt in frågade han om han hade den. "Gud nåde min själ! Det är för alltid slut med mig!" sade han sen han letat efter den.

"Nej", sade gossen och räckte honom den. När den sköna kvinnan kom till honom, frågade hon honom om han hade fingerborgen.

"Titta! är det den!" sade han.

"Jaha", sade hon.

"Då är du min", sade han och räckte henne den.

"Ja, och må du inte överleva mig!" sade hon. Därpå gav hon från sig tolv rop och kallade på gruagachen. Han kom och slog på kamp-pålen för att kämpa mot kungasonen. Gossen i trollkappan sprang bakom honom och högg huvudet av honom med sitt rostiga lilla svärd. Han kastade av sig sin stora kappa och frågade sin husbonde och frågade honom om han visste vem han var. "Nej", sade husbonden. "Jag är den döde som du betalade de hundra punden för då du var på väg hit", sade han. "Varken Cos-fé-chrios eller Muilneoi Mór na Séideog eller Cluas le hEisfeacht skulle någonsin ha kunnat skaffa dig kvinnan. Därpå gav han kungasonen sin stora kappa, sin skottkärra och sitt svärd och for upp i himmelen som en vit duva. Kungasonen och hans kvinna hoppade upp i skottkärran och så var de hemma på hans faders gård i en handvändning och de levde lyckliga och glada tillsammans.

Seán Ruadh från Gaorthadh.

S.26

Tre miles söder om Maghchromtha, gränsande till Uibh Laoghain församling, ligger en lantgård (-by?) som hetter Gaorthadh. En stor lång vidsträckt by (gård) är det och floden Laoi rinner mitt igenom. En fin skog på vardera sidan om ån. Guagán och Céimán Fhiaidh var en gång västgränsen till denna skog.

Det var många vitpojkar och fenies som fick hägn och tillflykt i den, då engelsmännens bödel hade stor användning för sitt yrke. Inne i ett av denna skogens stora träd var det som Seán Ruadh hade sitt gömställe då han var på flykt från svekets sluskar, då det hade satts ett högt pris på hans huvud.

Seáns namn stod högt i ropet både nära och fjärran bland vänner och fiender på grund av hans bössas träffsäkerhet och hans träning i soldatlivet. Det fanns inte en landlord, en länsman eller en engelsk legosoldat som (han?) inte skulle gå ifrån genom ett borrhål, ty det är många av den sortens folk som han lämnade utmattade.

Det var en engel^sman av släkten Hedges som var i spetsen för hären i slottet (borgen) Maghchromtha under den värsta tiden som brukade förfölja honom. Det förefaller som om Hedges inte var den värste av det engelska partiet, ty det var ofta som Seán överrumplade honom men inte brydde sig om honom.

S.27 En annan sak, det fanns inte något tillfälle då Hedges behövde Seáns hjälp eller stöd, som han inte kom till honom i slottet, blott han hade fått skriftligt löfte att det ej var fara för honom; men när Hedges inte gav det till honom, visade Seán inte förtroende "för en herremans ord utan skrivet."

En av köksflickorna på slottet var väninna till Seán och ofta gav hon honom varning då man oförvarandes sökte komma på honom. Det var också hon som skaffade honom krut och kulor.

En vårkväll hörde Seán att distriktets engelska sluskar var på fest i slottet och han sade sig att tiden inte skulle vara olämplig att göra sin väninna ett besök.

Han begav sig till slottet på eget bevåg och in i köket. En av de främmande kvinnorna i köket kände igen honom och hon ut för att underrätta soldaterna. Seáns väninna gav akt på henne, och vad gjorde hon annat än räcka honom en skål tunn sur kall mjölk.

"Värm den, flicka", sade Seán.

"Om du vill leva länge, så drick den kall och fly", sade hon till honom.

"Kanske står det så till", sade Seán till henne. Ut genom dörren for han och upp genom blomsterträdgården. Vem fann han spatserande framför sig om ej Hedges' mor. Han gick fram till henne. Han lyfte upp henne mellan båda skulderbladen på sig själv och gav sig uppför Sléibhin-vägen. Soldaterna fick se honom och siktade på honom med sina gevär, men Hedges ropade på dem låta bli, ty det var hans mor som han hade på ryggen. När han var på skotthållsavstånd från dem befriade han sig från bördan och gav sig uppför Carrigan Eidhin från dem och kom oskadd från det äventyret.

S 28 En tid därefter hade officerarna (härhövitsmännen) en uppvisning /demonstration/ i slottet. Sedan de hade ätit middag, var de skrytsamma, skrävlande, berusade. Bland dem (ortha ?) fanns en skaldeslusk (? feile-bhodach) från Galway som Hedges var i tvist med i fråga om kärleksaffärer (? cúrsai suirghe). Den här skrävaren (buailim sciath) sade att en officer (ämbetsman) som var släkt (vän) till honom fanns i slottet nyligen, som hade test över både Västindien och Ostindien och han hade inte träffat någon som var skickligare i skjutning än han. "Om han det vore", sade skrävaren, så behövde han inte vara koherde". Resultatet av tvisten blev att de båda slog vad med varandra om saken och att de skrev kontrakt (deacracha) om den. Vadet gällde Galways arvland mot Maghchromthas arvland. På Maghchromthas fyrkant (torg?) skulle tävlingen äga rum. En sexpennyslant lagd (placerad) mitt /flat på?/ /mitt på/ en (klimp) munfull smör på väggen av det hus där vadet hölls (marknadshuset) var det första målet för dem. Officeren skulle skjuta först, och det lyckades honom träffa ~~det~~ utan svårighet. Seán gjorde utan dröjsmål samma konststycke. Därpå sattes slanten på en kant, båda sköt och träffade den. De stod (var) alltjämt på samma plan (jämnspelta). Därpå sände Seán efter sin lille son, lade ett ägg på hans hjässa, stod vid bankdörren och sköt en kula genom ägget. "Se om du kan göra det!" sade Seán till officeren. "Sätt upp ett annat ägg åt mig, så skall jag göra det", sade officeren.

Tag hit din egen son och skjut ett ägg på hans hjässa!" sade Seán Rúadh.

S 29 "~~Tag hit din egen son~~ Det fanns ingen som vågade stå under ägget för officeren. Det gjorde slut på skrytet och skrävaren ~~och~~ gjorde en ömklig figur. Vi vet inte vad arbetslön Seán fick av dagens seger.

An Corl^hánach (Ó Cochláin ?), slottets ^{hund} huvuduppsyningsman, satte mycket stort värde (?) på Seán, och han sände bud till honom att Bob Hutchinson från Caiseal (?) (från slottens höjd?) skulle samla skatte (arrende-)avgifterna i byn (?) en viss dag, och att han skulle vara redo för honom (?). Då Hutchinson var på hemväg, skattekrävningdagen tog Seán från honom allt vad han samlat in och delade ut det följande dag bland arrendatorerna. Det var då som det gjordes ett kraftigt försök att jgga ut honom från Gaorthadh. Man sände bud efter mer soldater till Beanntraighe och till Sráid ^{an} (Mhu^{an}linn och man tog dit två blodhundar från England.

De två hundarna släpptes efter honom och de hade plåtrustning på sig så att man inte skulle kunna göra dem någon skada (så att man inte skulle kunna taga svaghet ur dem) och det dröjde inte länge förrän en av dem angrep honom. Då Seán såg dem rusa mot honom satte han en skiva kött på bössmyningen och sträckte den mot hunden. Hunden hade inte förr öppnat sitt gap än han sköt ett skott genom dess gap och dödade den. Strax kom den andra hunden och Seán gav samma behandling åt den. Därpå for han upp i ett träd och avlossade några skott mot soldaterna som var framför honom mot nordsidan och han dödade en officer och sex man. De övriga måste fly med livet ty de visste inte varifrån kulorna kom, emedan det var tyst krut han hade.

Seán beslöt att ge dem en väckare som betalt för det anfall han utsatts för, när han fick tillfälle till det. En natt då han hade hört att de hade någon tillställning som pågick i slottet, sprang ^{han} (ner Sléibh^{an}in-vägen och sköt ett skott in genom fönstret till dem och släckte lågan på ljuset som stod mitt på bordet.

"Det är Seán Ruadh som gjort det", sade Hedges, "och ingenting hade varit lättare för honom än att döda mig. Han är hungrig den stackars mannen. Därpå gick han rundt med ett fat och var och en lade en gåva på det utom den där engelske skrävaren från Galway. "Skall du inte lägga dit någonting?" sade Hedges.

"Det tycker jag är löjligt", sade han.

"Om Seán skulle komma till dig, skulle han utan dröjsmål göra upp med dig", sade Hedges.

"Om han komme skulle jag torka hans bölder (inelvor) åt honom, sade han.

Hedges sände buff på Seán och talade om för honom vad skrävaren

hade sagt och frågade honom om han ville komma till honom.

"Jag skall komma", sade Seán, "om du låter en Cochlánach gå med mig och om du ger oss ett par av de bästa hästar du har."

De båda männen fick hästarna och två herremansdräkter, och nödiga pengar och så gav de sig iväg. De lämnade hästarna på vägen när de kom nära ett stort hus i Galway. Så gav de sig in i en fruktträdgård som var bakom huset. Det dröjde inte länge förrän den gamle trädgårdsmästaren kom till dem och tillsade dem att laga sig undan från platsen så fort som möjligt, ty om man finge se dem där, skulle han själv bli avsatt. En fattig stackare var han som skulle gå i dödsfara för lite drickspengar.

S.31

"Vi har inte kommit hit för ått göra skada", sade Seán, "men vi skulle vilja veta vad slags karl mannen i det stora huset är."

En gnidare (knöl) och det riktigt ändå", sade trädgårdsmästaren, "och det är på sista tiden en stor trupp till hans skydd."

Seán gav honom fem pund för att han skulle gå in och tala om för honom i vilket tillstånd truppen därinne befann sig. Han gick och när han kom tillbaka berättade han för Seán att de höll på att äta där inne och gevären stod vid väggen. Seán och anCochlánach smög sig in, tog deras gevär och tillsade soldaterna att de skulle ha sig själva att skylla om de försökte röra sig ur fläcken där de befann sig, och så befallde han skrävaren att lämna dem allt vad han samlat av arrendemedel för kvartalet eljes skulle de skjuta en kula genom honom. Han var glad nog att han kunde skiljas vid dem för så lindrigt pris. Seán sände anCochlánach från sig för att se efter hästarna, när han hade fått pengarna. Då han gav sig iväg vid dagbräckningen stötte han på en man som krossade sten vid vägkanten och de började samtala. Inom kort hörde han nalkas ljudet av hästar som kom i galopp (?). Han hoppade in över stenvuren och sade till mannen som krossade sten att han inte skulle låtsas om att han hade sett någon sådan som han.

Den stackars mannen visade honom på en lämplig svåråtkomlig plats, en plats som var full av björnbärsrankor och ärttörnbuskar. Om den inte hade varit sådan hade den inte varit till gagn för Seán. När officeren kom fram där stenkrossaren befann sig, frågade han honom om han hade varit länge där. "Sedan solens uppgång", svarade mannen.

S.32

"Har du sett någon främling komma den här vägen?" sade officeren.

"Jag har så fan heller", sade mannen. De trodde honom inte och skulle till att skjuta honom men han bad om pardon och sade att han

var närsynt och lite döv och att någon kunde ha kommit dit honom ovetande.

Soldaterna gav sig in över muren för att leta i (undersöka) buskarna. Det dröjde ej länge förrän officeren sågs falla ur sadeln och hans häst ge sig i väg i karriär. Seán hade sänt en kula genom hans hjärta. Den andre officeren befallde dem draga sina svärd och sätta dem genom den buske där Seán var. Knappt hade ordet kommit ur hans mun förrän han föll stendöd och fyra andra tillika med honom. De övriga inväntade inte fler order utan flydde i förfärans ångest. Pengarna som han hade tagit från skrävlarerna gav han till stenhuggaren att dela ut till arrendatorerna, och han själv och anCochlánach gav sig av till Maghchromta. Hedges hälsade Seán hundrafalt välkommen, när han fann att han övat hämnd på hans gamle fiende, Galways glade friare (förförare). Han gav honom förlåtelse för vad han gjort mot lagen och frihet för arrendeplikt så länge han levde.

En vacker solskensmorgon för en stor mängd år sedan gav sig Uibh Laoghaires jägare ut över Maoidann på jakt och jägarstråt med deras stövare och rävhundar och deras hästar i full fart. En ung son som kungen hade, såg dem på långt håll(?). Det kom honom att skälva av iver. Han rusade efter sin häst och så bar det av efter dem. När han hade hunnit upp dem, syntes ej hundarna till, men deras skall hördes. Ynglingen gav sig strax åstad till hundarna och försvann plötsligen ur synhåll för jägarna. De hade väckt upp en räv och den plats dit den hade gett sig var i ett hål i en liös. Nio par av hundarna gav sig in efter den och han hade följt efter dem och tog ut dem med sig. Vem skulle vara framför honom vid hållans mynning när han kom ut om inte Gaissidheach Gearr Donn (Den korte brune kämpen). Han frågade kungasonen om han ville spela ett parti. Han svarade att han ville och att han aldrig avböjde något sådant ~~med godvilligt.~~

De spelade och den som förlorade var Gaissidheach Gearr Donn. "Säg din dom (ditt krav)!" sade Gaissidheach. "Det jag vill ha," sade kungasonen, "det är att skaffa den vackraste kvinna som ^{man} någon sin sett på himmel eller jord, och att du ger mig henne." Det tog mycket kort tid för Gaissidheach att göra det.

Följande dag gick jakten igen. Ynglingen åstad till sin häst. Han följde efter ryttarna och for förbi dem. De drev upp en annan räv och han for in i samma liös-hål och hundarna efter honom. In i hålet gav han sig också för att få ut dem och Gaissidheach var före honom igen då han kom ut igen.

"Hur beaggar din maka dig?" sade han till ynglingen.

"Hon är den bästa bland kvinnor", sade ynglingen.

"Skulle du vilja spela ett parti?" sade Gaissidheach.

"Jag har aldrig godvilligt avböjt", sade ynglingen. De spelade och han tog vinsten från Gaissidheach igen. "Säg ditt krav, Kungason!" sade Gaissidheach. "Att den vackraste gård under solens strålar blir gjord av dig åt mig mitt framför min faders gård innan morgonen", sade ynglingen. Vad fick han se då han hade stigit upp på morgonen om inte en vacker majestätisk gård utan fjädertopp ut eller fjäderskaft in men endast en vitryggad röd fjäder som satt i toppen av gården och gav luft och skydd, en tröskel av rakknivar och dörrträ av vassa nålar.

Den sköna hustrun sade till honom att ej följa med på jakten. Eljes skulle det komma bedrövelse på honom, ty Gaiscidheach Gearr Donn hade för avsikt att låta honom göra vad han önskade. Han lydde henne inte utan rusade efter jakten igen följande dag.

Räven som de drev upp blev förföljd av nio par hundar in i liöshålet och han följde efter. Då han kom ut frågade Gaiscidheach honom hur hans gård behagade honom. Han svarade att bättre inte stod att få.

S. 35

"Vill du spela ett korti med mig igen, Kingason?" sade han.

"Visst vill jag det; jag har aldrig godvilligt avböjt", sade ynglingen. De spelade och den gången var det ynglingen som förlorade.

"Säg ditt krav, Gaiscidheach!" sade han.

"Blir det inte fort nog för dig!" sade Gaiscidheach. "Jag lägger som dom en stor börda på dig att inte tillbringa två nätter i samma säng eller äta två måltider vid samma bord förrän du ger mig huvudet av den vita vargen på Sliabh Riabhach (Strømmiga berget)."

"Vart skall jag gå för att finna honom?" sade ynglingen.

"Jag frågade inte dig var jag själv skulle gå för att skaffa din hustru och din gård", sade Gaiscidheach. Han gick hem och berättade för sin hustru hur det hade gått.

"Å!" sade hustrun. "Sade jag dig inte att han inte skulle låta dig slippa undan längre! Den uslingen är broder till min far. Spring nu till honom och säg honom att han skall ge dig en häst och att du inte själv har någon som duger. Han kommer att föra dig till ett stall där det finns de vackraste hästar, men säg honom att du inte kan rida dem. Därpå kommer han att föra dig till ett annat stall där det finns ännu vackrare hästar, och säg honom att du inte vill ha någon av dem. Då kommer han att föra dig till ett tredje stall där det finns hästar vackrare än någon du förut har sett. Granska dem och då kommer du att få se en liten lurvig vit häst, och säg honom att den skulle kunna passa dig. Han kommer att säga att du får den eftersom han har lovat dig en häst."

S.35

Så gick det. Han grep grimman på den lille hästen för att föra honom med sig. Det första han gjorde det, föll han på golvet och tre eller fyra män måste komma och lyfta upp honom. Han föll åter vid dörren, men han kunde själv resa sig upp. Därpå tog han den med sig och höll stadigt fast i grimman tills de kom nära huset.

Därpå talade den lilla hästen till honom och sade till honom att sitta upp och rida på honom. Ynglingen lydde honom och så begav de sig i väg. De hann fatt vinden framför dem, men vinden som var efter dem kunde ej hinna dem. De lade vägen bakom sig tills kvällen föll på dem och de såg en bit ifrån sig en smal rök stiga upp i en dal. "Se så nu!" sade den lille hästen. "Gå fram till huset och be om nattkvarter där, och det kommer du att få, men när man ger dig mat så smaka inte en bit av den. Då kommer husbonden att fråga dig varför du inte äter din mat. Säg honom att du inte kommer att göra det om du inte får en gåva som du vill ha. Då kommer han att säga att du skall få den ty aldrig har någon lämnat hans hus utan att äta mat. Så kommer han att fråga dig vad det är för en gåva. Säg honom att det är husbondens handskar som du vill ha. Han kommer att säga dig att du får dem och så kommer han att ge dig de vackraste handskar som någon någonsin har sett. Säg honom att du inte är betjänad med dem, ty man skulle stjäla dem från dig. Han kommer att ge dig ett par ännu vackrare än de. Ge honom då samma svar! Då kommer han att ge dig ett par trasiga och spruckna gamla don, och säg honom då att de passar dig. Så blev det.

S.37

Följande dag gav han sig i väg ridande på hästen och med handskarna på. När kvällen föll på fick de se en tunn rök stiga upp i en dal, och dit begav de sig. Den lille hästen rådde honom att be om nattkvarter där; att inte låta någon annan ge honom foder än han själv och att inte äta någon mat förrän han fick löfte om den gåva han skulle begära; att husbonden skulle säga att han skulle få och att han skulle fråga honom om vad han ville ha; att svara honom att det var hans egen skära han ville ha, och att husbonden skulle ge honom en mycket präktig skära. ; att han skulle säga honom att den inte kunde vara honom till någon nytta för han skulle skära sig själv med den; att man skulle ge honom en ännu präktigare än den men att han inte skulle ta den; därpå skulle man ge honom en liten rostig, naggad och slö skära och den skulle han ta. Så blev det också.

Den tredje dagens morgon red han åstad på den lilla vita hästen och tog med sig sina handskar och sin skära. Han hann förbi den vind som var framför honom men den vind som var bakom honom hann inte fatt honom.. De tillryggalade vägen tills de fick se en tunn rök stiga upp långt ifrån dem. De styrde kosan mot den. Det låg en vacker vitkalkad gård där framför dem utan ett fjäderskaft in eller en fjädertopp ut. "Spring in där och be om nattkvarter!" sade den lille hästen, "och låt ingen annan gå med foder åt mig än du själv, och ät ingen mat förrän man lovar dig den sak som du begär!" Så blev det. När husbonden gav akt på att han inte åt, frågade han varför.

"Jag äter ingen mat här förrän du lovar mig en viss gåva."

"Vad är det för något?" sade mannen i huset.

S. 38

"Du har en valp", sade kungasonen. Han gav honom en vacker valp, men han svarade att den kunde han inte ha gagn av ty den skulle man stjäla från honom. Då gav han honom en annan som var mycket vackrare än den första, men han tog inte emot den heller.

Då gav han honom en som var full av aska och verenda fläck på honom var svedd och den tog han emot. Då han på fjärde dagens morgon höll på ett göra uppbrott sade den lille hästen att den inte kunde följa med honom längre, men i vilken svår knipa han någonsin skulle råka, skulle den på minuten komma till honom bara han kallade på den och så gav den sig iväg hem.

Då tog kungasonen på sig sina handskar och gav sig i väg med valpen och skäran under armen. När han var en liten bit från det stora husets uppkörsväg (genväg) sade valpen till honom att släppa den från sig och det gjorde han. Han hade inte förr släppt den från sig än den förvandlades till en hund så stor som ett föl och sade till honom att han skulle rida på den. Det gjorde han också och så reste de i väg tillä de var mittemot en ö, där det var en kungsgård. Den kungen som bodde där vågade ej gå över tröskeln, ty ön var full av vargar som hotade att äta upp honom. Valpen sade till honom att hoppa upp på honom och hålla sig stadigt fast, ty han skulle hoppa över havssundet till kungens gård.

Det första han nådde ön störtade vargarna mot honom men han hade besegrat dem alla tidigt på aftonen. Därpå sade den till kungasonen att gå och be kungen om nattkvarter och att han skulle få det och att en ung kvinna, skulle kasta en kula till en dotter som kungen

S. 39

hade och att han skulle slå till den och styra den till honom och han skulle låta sina handskar vara på och styra den till honom själv (valpen) och att den skulle ordna den med henne (?) Så blev det. Det första valpen fick kulan, sände han in den i elden och den brändes. Dottern sade att valpen måste dödas, men varken hennes far eller kungasonen tillät att han dödades. Följande dag lämnade de inte en varg på ön utan att döda den. De tillbragte den natten hos konungen. Kungen sade till ynglingen att den vita vargen sprang kapp i Sliabh Riabhach en gång vart sjunde år och att det var nästa dag som han hade att springa den första kapplöpningen. När han hade stigit upp följande morgon kallade han den lilla hästen och den var hos honom på ögonblicket. Den lille hästen sade åt honom att hoppa upp på honom, och att det ^{var} ingenting som kunde ta huvudet av vargen mer än skäran, och att det var en källa på ön som han skulle ge sig genom och om huvudet kom in i den skulle hela världen inte kunna döda honom för andra gången och det fanns ingenting som kunde hindra huvudet att gå ner i källan mer än valpen. I det ögonblicket då vargen skulle passera hoppade ynglingen upp på den lille vite hästen och inom kort hade han skurit huvudet av vargen. Huvudet hoppade mot källan, men det hjälpte inte utan valpen grep fatt i det. Därpå tog ynglingen med sig huvudet till Gaiscidheach Gearr Donn. Så snart han fick se huvudet av sin bror som hade varit förtrollad, for livet av honom. Gaiscidheach hade tänkt att det ej fanns någonting på jordens yta som skulle kunna döda hans broder, men han hade miss-tagit sig.

En smed gick en dag från Cill Mhichíl till marknaden i Dúnmaonmh-nighe med två feta grisar - en vit gris och en svart gris. Det dröjde inte länge för honom förrän en rik slusk kom till honom och frågade hur mycket han skulle sälja den vita grisen för tillsammans med den svarta grisen?

"För tre pund och femton skilling", sade smeden.

"Låt gå för det", sade slusken, och tog till sig båda grisarna i sin lastkärra och räckte smeden tre pund och femton skilling.

"Vad har du för mening med detta?" sade smeden till honom, när han såg honom taga in den vita grisen. "Att ta med mig min gris. Har jag inte köpt den av dig? Är det "skinnet och priset för det" du vill ha?" de höll på med "hit, hit" och "låt bli, låt bli" en lång stund men smeden måste ge efter för våldet den dagen. Han hade inte annat att göra den dagen än att hålla sitt dåliga lynne i styr och att tänka på det där gamla ordet: "Bedrägeri har aldrig räckt längre än till det vände tillbaka", och "bedrägeriet vänder tillbaka till bedragaren".

En dag då slusken tog sig en tur på hästryggen i smedens distrikt några år därefter, hände det att hästen tappade en sko. Det var att ge sig in i smedjan. Han kände inte igen smeden, men han kände mycket väl igen honom och det hade han skäl till.

"Vad kostar det att du sätter en sko på min häst?" sade han till smeden.

"Bevars den är inte stor, den kan jag sälja mycket billigt", sade han. "Så mycket vete som jag kan räkna kornen av på fem minuter om jag fördubblar dem." - "Det går jag med på", sade slusken.

Smeden började så här: "Ett korn, två korn, fyra korn, åtta korn, sexton korn, trettitvå korn det är ett ax.

Ett ax, två ax, fyra ax, åtta ax, sexton ax, trettiotvå ax, det är en handfull.

En handfull, två nävar, fyra nävar, åtta nävar, sexton nävar, trettiotvå nävar, det är en nek.

En nek, två nekar, fyra nekar, åtta nekar, sexton nekar, trettiotvå nekar, det är en stack.

En stack, två stackar, fyra stackar, sexton stackar, trettiotvå stackar det är en lada.

En lada, två lador, fyra lador, åtta lador, sexton lador, trettiotvå lader, det är en gård.

En gård, två gårdar, fyra hemman, åtta hemman, sexton hemman, trettiotvå hemman, det är en by.

En by, två byar, fyra byar, åtta byar, sexton byar, trettiotvå byar, det är en socken.

En socken, två socknar, fyra socknar, 8 socknar, 16 socknar, 32 socknar, det är ett baroni.

Ett baroni, 2 baroni, 4 baroni, 8 baroni, 16 baroni 32 baroni, det är ett grevskap.

Ett grevskap, 2 grevskap, 4 gr., 8 gr. 16 gr. 32 gr., det är hela Eire.

Betala mig allt vete i Eire inom en vecka eljes har du dig själv att skylla, men jag skall efterskänka dig priset på den svarta grisen."

Slusken blånade och mörknade när han fann vem han hade att göra med, ty han visste att han inte kunde komma undan. Slutet på histiran blev att slusken kom undan för tvåtusen pund, men han aktade sig för krokvägar och bedrägeri sen dess och till sin död.

En fattig enfaldig man utan pengar utan ägodelar vandrade en gång för länge sedan i Museraidhe Uí Fhlainn. Han tillbragte en natt här och en middag där och hos var och en var han välkommen. En kall våt afton som han vandrade vägen fram, kom dimman på honom och han gick vilse. Den stackaren strövade hit och dit till han fick se ett ljus så där vid 11-tiden i Diarmaid O' Réagáins hus. Han styrde kosan mot huset och gick in. Det är inte för mycket sagt att han var utmattad, genomvåt och stapplande. Tjänsteflickan gav honom varm mjölk och varm kvällsmat. Det dröjde inte länge förrän han var pigg, högröstad (livlig i talet) munter och började resonera om nattens besvärlighet och hans livs elände. När han hade sagt allt det, prisade och tackade han husets folk för att de hade hjälpt och vänligt tagit mot honom och frågade om det fanns någon i huset som kunde säga fram "Dödens äventyr". Skalden Séamas Mór ÓMuimhreachain var där och fann mycken förnöjelse i hans munterhet. Husfadern viskade till honom och bad honom hitta på något för att tillfredsställa den fattige mannens önskan.

"Séamus Mór kan den, och han skall läsa upp den för oss", sade husfadern.

"Må Gud ge honom framgång!" sade den fattige mannen. "Tag av era hatter allesamman, medan han läser upp den!"

Vad gjorde Séamus annat än återge allt vad den fattige mannen hade sagt sen han kom in, som följer:

"Dödens äventyr mina hjärtans vänner här inne
 Där den i kväll blir läst där får man ett bättre sinne.
 Den kan jag väl och skall läsa upp den för Eder
 Läs var och en för sin barnflock den sen jag eder beder.
 Mycken vända jag led i vinterns oväder.
 Kölden trängde till mitt bröst och mitt hjärta
 Vilse gick jag i skumma kvällen
 Tills fick syn på byn och trevliga kället
 Stugan hos ÓRéagáin. Jag drog trötthetens suckar.
 Diarmaid O'Réagáin dess husbonde hette
 Máire Ní Choileáin så hette hans hustru

Allt som handlar om dem kan inte jag hugsa,
men jag önskar hjärtligen lycka åt folket.
Máighréad Ní Buechalla heter flickan i gården
Hon gick i kätten och mjölkade där de små fåren
Mjölk bar hon in och satte på elden.
När den var kokt så lyfte hon ner den
sen bland husets folk fördelade hon den
de urbrända skålar de fick skålla sitt inre
tills ögonen rann som vid en begravning
eller som hälften av husets folk vore döda."

"Stopp, stopp!" sade den fattige mannen. "Den här är en skojare!
Sätt på era hattar igen!"

Fiskarens son och murudhachen. (Sjöfrun).

Aa 316+

Det var ett äkta par som bodde på stranden av Loch Lua nära Béal Átha au Chaorthaidh för längesen. De hade bara en enda son. Mannen var fiskare. Fisket lyckades ej tillräckligt för honom och han planerade att sluta upp med det.

Det blev så fattigt och sådan svält hos dem så att de måste sälja den enda lilla gryta de hade för att köpa en bit mat. När de hade ätit den måltiden sade mannen att han skulle göra ett fiskeförsök till i sjön och om det inte lyckades för honom så skulle han för alltid sluta upp med att fiska. Så gjorde han också. Han gav sig hastigt och lustigt ut i sin båt och fortsatte till aftonen men han hade ingen lön för sin mäda. Då styrde han kosan mot hemmet, trött, uttråkad och tungsint. När han styrde mot hamnen stack murudhachen upp sitt huvud ur vattnet och skrattade åt honom. Han stannade och blev både förundrad och häpen. Han talade med henne och sade att det förmodligen var hon som hade vållst den otur som hade vilat på honom hela tiden. Hon svarade honom att hon var det.

"Varför har du satt mig i en sådan vanmakt?" sade han.

Hon svarade honom att hon hade sin avsikt med det och om han ville lova henne det som hon hade att be honom om så skulle hans båt bli full av fisk innan han hunne långt. På grund av sin fattigdom gav han henne löftet. Den sak som hon begärde var att han skulle sätta sin son i skola tills han blev sjutton år gammal och sedan ge honom åt henne. Han fortsatte med sitt fiske men han hade inte hunnit långt förrän han hade sin båt full med fisk.

Han blev rik och han hade kor och hästar och allehanda andra härligheter alltsedan dess. Sonen växte upp till en ståtlig man och vad han inte förkovrades i om dagen förkovrades han i om natten och han hade inte annan sysselsättning (intresse) än att vara på jakt och strövtåg.

Hans fader var både förargad och bekymrad då han märkte den utsatta tidsfristen nalkas då den unge hjälten skulle utlämnas till sjöfrun. Varken hans hustru eller sonen visste om vad det var för ett bekymmer som tryckte honom och de började fråga honom om saken.

En dag rusade ynglingen upp på loftet utan att familjen visste om det. Då hans mor tänkte att det var borta på skolan han var, började hon fråga ut fadren angående det tillstånd han var i. När han hade berättat det för henne, så gjorde hon saken till en struntsak (? ställde hon till ett förskräckligt väsen om saken?) och sade att de skulle ha dött av hunger om han inte hade varit.

Sonen lyssnade uppmärksamt till varje ord som kom ur deras mun och fick noggrann upplysning om dagen för mötet och om det öde han skulle få. Vad han gjorde var att ge sig bort från dem så att det inte skulle finnas någon upplysning om honom på mötesdagen. Han steg tidigt upp följande dag och tog med sig den bästa häst hans fader hade och drängen och en annan häst hos honom och tänkte aldrig återvända.

S.47

De lade vägen bakom sig tills mitt i skogen stötte på en herremans gård. Då sade hjälten - det var det namn man gav åt fiskarsonen på grund av hans reslighet och hans styrka - han tillsade svennen vända om hem. Svennen hade en mycket stor kärlek till honom och han sade att han inte ville vända om, och att han ville följa honom till vilken plats han än ville begav sig. Och han höll på med att be om det tills hjälten riktade sin bössa mot honom.

En skara tjänare var den första skara han mötte vid gården. Han hade en enda fördel från havsfrun nämligen att hans ficka var full av guld och silver var gång han stack ner sina händer i dem. Han frågade tjänarna vad det var för slags familj som var i gården. De talade om för honom att det var en herreman som hade tre döttrar som bodde där och att de skulle gifta sig nästa dag och att han själv och de båda äldsta var på en fest hos en annan herreman. Han bad dem taga hand om hans häst och det gjorde de. Han stack sin hand i sin ficka och gav en näve pengar åt den som tog emot hästen från honom. Mannen förundrade sig över att få så mycket pengar och han visade det för de andra. Hjälten frågade vad han förundrade sig över. Det han sedan gjorde var att ge en näve guld till var och en av dem.

Sedan, minsann, kan det allt hända att hans häst fick ans och vård. Så gav han sig in i gården och det fanns ingen före honom där än den yngsta dottern och tjänare. Han talade om vem han var och vad som hade föranlett honom att ströva omkring. Han behagade henne utomordentligt och hon gav honom försk varje föda och gammal

S.48 varje dryck. Han tyckte mycket om henne och de förlovade sig med varandra. Hon talade om för honom att hennes fader hade sändt ut en inbjudan till en skara män att samlas på en fest så att hans äldsta dotter skulle ha rätt att göra det första valet, den andra dottern skulle ha det andra valet och att hon själv skulle ha det tredje valet. Det vållade henne bekymmer att någon av hennes två systrar skulle ta hjälten från henne. Han sade henne att hon inte behövde vara rädd ty han skulle hålla sig undan och skulle inte komma förrän de båda äldsta hade gjort sina val bland dem. Han sade också att om han ej hade kommit när de båda hade valt män att hon skulle be sin far om respit så länge.

Följande dag när de båda äldsta hade valt sig en man, frågade fadern den tredje flickan varför hon inte hade valt sig en man. Hon bad honom om respit för en tid (stund) och fick det. Det dröjde ej länge innan hon fick se hjälten komma över fältet på ryggen av en röd häst, och hon sade till sin far att den är hennes man, hurdan han än må vara. Det fanns ingen jämförelse mellan honom och de båda andra männen - så ståtlig och så stark var han. De tre gifte sig och de hade bröllop och gille under en vecka.

Denne herreman hade tre öar ute i havet, och de hade gått till spiklo utan gagn eller nytta till de vilda djuren som var på var och en av dem. De båda andras män sade att de skulle göra slut på dem utan dröjsmål. Det kom inte ett ord från den stackars hjälten. Oileán Uí Mhaogáin, Oileán Ui Réagáin, och Oileán Aodhgáin var namnen på de här öarna.

S.49 De utrustade sina båtar vid solens uppgång och gav de sig tillika med sina båda hustrur till Oileán Mhaogáin. Då det led framemot middags-tid följde hjälten och hans hustru dem i lugn och ro. Det var en rasande tjur på den ön. Det första de fick se honom förlorade de besinningen. Skräcken tillät dem ej fortsätta färden. De flydde och var halvvägs hemma där de mötte hjälten. Han frågade dem vad som kommit åt dem. De bad honom vara klok och vända om, ty det skulle vara föga gagn för honom att gå till kamp med djuret eftersom det skulle döda honom varken mer eller mindre.

"Nej, jag vänder inte om", sade hjälten, "jag skall gå mot honom var han än må vara.. När tjuren fick se honom, gav han från sig ett ursinnigt vrål, som drev honom och hans båt en mil ut i sjön. Det vållade hjälten varken fruktan eller fara. Han styrde sin båt mot ön och gick i land. Det var värdt att fara från den norra delen av världen till den södra för att se på striden; tjuren försökte döda honom och han att döda tjuren. Till slut gjorde han ett utfall mot honom med sitt svärd och gjorde två lika hälfter av honom uppifrån och ner. När han hade gjort det grep han tag i hans båda horn, kastade honom i sin båt och så for han hem med honom. När han kom hem bad han sina svågrar gå och lyfta tjuren ur båten. De gick dit men de kunde inte rubba honom ur stället. Då gick han själv ut, tog en halva i var hand och kastade den till dem i gården. Det räckte till ett halvårs köttranson åt husets hundar.

S.50 Följande dag begav sig de båda ~~männen~~ svågrarna till Oileán Uí Réagáin. En giftig vildgalt var det som var dem till mötes där, och de måste skyndsamt fly för honom det första de fick se honom. Hjälten mötte dem då de flåsande av fasa var på hemvägen.

"Skynda dig hem!" sade de till honom. "Om du inte aktar dig, kommer du att få sota för det. Den där skulle förgöradig och det grundligt ändå."

Han låtsade inte om att han hörde dem utan seglade till ön och fäste sin båt för år och dag. Så for de på varandra och det var värdt att fara från det nordligaste i världen till det sydligaste av världen för att se på striden, då vildgalten försökte få överhand över honom och försökte få överhand över vildgalten. Då det led mot aftonen fann han i ett obevakat ögonblick tillfälle att klyva honom i två ackurat lika stora hälfter med sitt svärd, kastade den i sin båt och så i väg med honom.

När han nådde hemmet sade han till sin hustru att springa in och säga till de båda bröderna att lägga köttet i förvar åt hundarna. De ut, men det fanns ingen möjlighet för dem. De kunde varken lyfta eller rubba det, så tungt var det.

"Ni mina hjärteväänner!" sade han till dem. "Ni är duktiga karlar och det är bra lön åt er att ge er vackra hustrur". Han rusade själv ut. Han tog en halva i handen och kastade dem till dem in på gården. Det gav rikligt köttförråd åt hundarna.

Den tredje dagens morgon steg de tidigt upp och styrde kosan till Oileán Uí Aodhgáin för att den unge mannen inte skulle kunna säga att det var han ensam som hade utfört alla hjältedåden. De tänkte

S.51 med rätt eller orätt att de skulle ta den i besittning. Hjälden och hans hustru seglade ett godt stycke fram på morgonen åstad till samma ö.

Då var det så att de båda andra och deras hustrur kom dem till mötes och den dagen hade de en mycket större brådska än någon annan dag. De bad honom både vackert och väl att vända om - ty det var en vädur där som skulle döda alla som skulle komma och alla som kommit.

"Jag vänder inte om", sade han, "Jag skall ge mig i synhåll för hamnen, vad som än händer mig." Som han sagt så gjorde han. Strax rök han och väduren på varandra, men de hade inte länge varit i strid med varandra förrän han med ett hugg av sitt svärd gjorde köttmat av honom. På vägen hem stack sjöfrun upp sitt huvud till honom bredvid båten.

"Jaså du är där!" sade hon till honom.

"Ja just det är jag", sade han.

Hon gjorde inte ett dugg annat än att gripa honom och draga honom med sig ner i havet.

Hans hustru seglade hem i båten och eftersom hon inte hade sin man att lägga väduren i båten så skar de båda andra den i stycken. Det gav dem en underbar glädje att det var slut med honom, såsom de trodde eftersom han var en bättre karl än de själva och deras hustrur var glada ty de var avundsjuka emedan de själva inte hade en så förträfflig och så stark och modig man.

Den stackars kvinnan tyngdes av all världens dysterhet och sorg och den natten blev hennes sömn inte djup. Nästa dag gav hon sig åstad till den plats där hennes make hade ryckts bort från henne, och där stannade hon. Hon hade tagit med sig tråd och fingerborg och hon sydde med dem. Hon hade inte länge varit där förrän havsfrun stack upp sitt huvud.

"Jaså du är där", sade havsfrun.

"Ja det är jag redan", svarade henne kvinnan.

"För hur mycket skulle du sälja de där sysakerna du har till mig?" sade hon.

"Jag skall ge dig dem om du visar mig min man", sade hon.

Havsfrun stack upp honom till henne. Med ett väldigt språng som inte var tungt, sprang han från henne in i hans hustrus båt. Men han hade inte förr gjort det än havsfrun satte en krok i hans hustru och drog henne ner med sig.

Den stackars mannen fick ge sig hem därifrån sorgsen och sörjande och han fick inte en blund den natten. Nästa morgon avsvor han att äta två mål mat vid samma bord eller sova två nätter i samma säng tills han hade befriat sin hustru. Han gav sig åstad utan att stanna förrän han hade nått Östra Världen. Det första han gjorde efter att han hade gått i land var att skaffa en dålig dräkt och ta den på sig. Det dröjde inte länge förrän han mötte en stor och stark lantman som frågade honom om han var en dräng som sökte en husbonde. Han svarade ja. "Det var ju bra det", sade lantmannen. De kom överens med varandra och begav sig hem.

Sedan de stigit upp på morgonen, sade husbonden till honom att han skulle valla boskapen, men några jättars mark gränsade till hans eget område och om någon ko komme över gränsen skulle den inte vidare återvända, eller om bara halva kon komme över stängslet skulle jättarslä av den på mitten. Han sade till honom att det han krävde av honom var att hålla korna från dem och han visade honom gränserna.

S.53

När korna hade blivit mjölkade på morgonen, drev han dem till gränsen och tog med sig spade och skovel. Husbonden sade till sin hustru att lyckan hade varit med dem om inte den samma som alltid, då de träffat på en sådan dräng, ty han tänkte att det var för att förstärka gränsmuren som han hade tagit med sig redskapen.

Det första som ynglingen gjorde var att göra en öppning i gränsmuren och driva in korna på jättarnas mark och sträcka ut sig därborta. Det dröjde inte länge förrän den store jätten med de två huvudena, de två topparna, de två långa feta raka halsarna rusade fram till honom.

"Vet skäms ditt fula, fattiga fä från Eire!" sade han. "Är du inte oförskämnd nog att ha panna att driva de där korna över gränsen till mig? Stort stycke kött är du och liten såsen av dig hos mig nu på fläcken! Vilket vill du helst hård häftig brottning eller sticka med skarpa skurade svärd under och över revbenen?"

"Bevars jag vill helst brottas", sade ynglingen. Strax for de på varandra och det var värddt mödan att fara från norra delen av världen till den södra för att se på de båda. De gjorde mjukmark av hårdmark och hårdmark av mjukmark och det växte mjuka, fina, raka ekspön upp från den plats där mellanrummen mellan deras tår.

Då det led fram på aftonen kom den lilla rödbröstan fram till ynglingen och sade: "Ack, du stackars hjälte från Eire! Ge honom ett ryck och sätt honom på hans ländben!" Så gjorde han också. "Ge honom ett ryck till och fäll honom fullständigt!" sade han. Det gjorde han raskt, ty han behövde bara höra ordets viskning.

S.54

Därpå svängde han sitt svärd och högg huvudena av honom. Han fick sig en bunt (ett knippe) av spöna och gjorde ett par vidjor av dem. Han fäste dem på huvudena och hängde dem på ett träd. Han tog kroppen och lade den som bro i öppningen som han hade gjort i gränsmuren, under kornas fötter.

När han hade gjort allt det, körde han hem korna och de var nära att spricka ~~xxxxxxxmjölken~~ så mätta voro de och deras juver i fara att spricka av all mjölken. Husbonden gick och väntade hela dagen och trodde att ingen enda ko skulle vända tillbaka till honom. Han blev förskräckt då han fick se vad han hade utfört för ett dåd och fruktan lät honom inte gå nära honom.

Nästa morgon gav han sig i väg med spade och skovel på axeln, sina kor framför sig, gjorde en annan öppning in till en annan äng och drev in korna i den. Han hade inte varit där länge förrän en stor jätte med tre huvuden, tre horn och tre halsar, långa, feta, raka, rusade fram till honom.

(För att göra berättelsen kort om striden så dödade han tre jättar på samma sätt tre darefter varandra.)

Den fjärde dagen drev han sin husbondes kor in på jättarnas mark. Det dröjde inte länge förrän det rusade fram mot honom en stor vild häxa med sju huvuden, sju horn, sju halsar, långa, feta, raka och vasst hår stod fotslångt ut omkring henne som piggarna på en igelkott.

"Vet skäms ditt fula, fattiga få från Eire!" sade hon. "Vad har fått dig till att driva de korna över min gräns? Eller vad är det för ett illdåd du har begått? Du har dödat mina tre söner som alltid va brist på trä har tagits ur vaggan!§

S.55

Han svarade henne att om de hade velat låta honom vara i fred, så skulle han inte ha brytt sig om dem, och att det nu inte fanns någon bot för det.

"Ja, ja, vilken död vill du välja?" sade häxan.

"Jag tänker", sade han, "att det skulle vara tillräckligt för mig att stå vid det där trädet där, och att du körde genom mig de där piggarna på dig och på det sättet dödade mig."

Han gick och ställde sig enfaldigt vid trädet. Häxan rusade fram för att göra slut på honom, men han gjorde raskt ett språng åt sidan, när hon var honom nära. Hon hade en sådan fart att hon körde piggarna genom trädet. Hon hade inte förr gjort det förrän han sprang på andra sidan och nitade fast dem. Då bad hon honom så mjukt och så hårt att inte döda henne. Han svarade att han inte skulle göra det om hon gav honom sitt trollspö eller att tala om var hon hade det. Det talade hon om för honom, hur svårt det än var för henne. Han in och fick tag i trollspöet och dessutom guldets och silvret.

Medan han var för att söka trollspöet dog häxan. Det gjorde honom till herre över dalen och allt som fanns där och de andra jättarna och folket var fullt belåtna med honom (det). Han drev åter hem korna och sade till sin husbonde att villkor var uppfyllda och begärde sin lön. Den fick han med glädje. Därpå sade han till sin husbonde att han inte behövde vara ängslig vidare för att korna skulle gå över gränsen, att jättarnas mark tillhörde honom själv och att han inte behövde bry sig om dem.

S.56

Därpå gav han sig i väg ridande på en häst och med fina kläder på sig och vägen öppnade sig för trollspöet till havsfruns gård. Havsfrun fick se honom komma och trodde att det var en av jättarna som kom på hästen och strax gav hon sig åsatt för att välkomna ~~hennes~~ honom. När hon förstod vem hon hade framför sig vände hon om och fick gården att snurra rundt. Hjälten passade på tills han fick se ett stort fönster och gav sig in genom det med ett språng. Då satnade genast gården. Han dödade Havsfrun och tog med sig hem sin hustru till jättarnas gård. De levde lyckliga tillsammans sedan dess till sin död.

De löjliga små männen (gubbarna).

Gärdesmygarna och rovan.

Det var en gång ett gammalt par (gärdesmygar) och deras tio unga söner som bodde där österut på Storskogen (Coill Mór). Det var ingen av sönerna som var utan särskilt namn. Här är de: Aomhar (Enman), Dómhar (Tvåman), Triomhar (Tremän), Oarmhar (Fyrman), Cúigimhar (Femman), Séamhar (Sexman), Seacht^rhar (Sjuman), Ochtmhar (Åttman), Naomhar (Niman), Deachmhar (Timan).

En slug rask, flitig, tidigt verksam liten kvinna, det var deras mor, men sådan var inte fadern, en slarv till likgiltig och lat dagdrivare var han och "han skulle ha sovit till mjölkkningsdags om korna ginge i fållan."

En kall, ruskig frostdag under den mörkaste tiden på året, steg modern tidigt upp för att laga morgonmål till familjen men hon hade inte en bit i köket att laga den av. Pojkarna rusade utan dröjsmål ner för trappan efter henne. När det var tid för dem att få frukost så såg de inte ett dugg på bordet framför dem. De gjorde sura miner och blev missbelåtna och började knota. Modern ropade upp till fadern och sade:

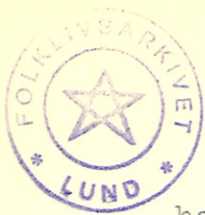
"Du är ännu kvar i din säng och både dina stackars barn och din maka är hungriga och törstiga. Ge dig ut och skaffa oss något, är du snäll!"

"Vädret är för ruskigt. Vem skulle kunna lämna sängen en sådan morgon", sade han. "Och en annan sak! Det vore väl rimligt att de där latmaskarna till söner du har skulle kunna göra det eftersom de äro unga. Det är ^{ena} konstiga söner som många kvinnor brukar ha."

"Ja visst är de konstiga", sade modern. "Naturen bryter fram ur kattens ögon."

"Det har du rätt i", sade han. "Och det är så sant att barnen blir som de blir lärda!"

"Tyst", sade hon, "så inte närmsta granne hör det, han som nu tjattrar (kvittrar) på sin kvist över att han själv och hela hans familj har fått god mat!"

Den rösten ^{må} ~~har~~ ^{han} i kistan", sade han, "och då den nya dagen inte har kommit, vore det riktigare av honom att inte driva bort sömnen från mig."

"Bevars! Må Gud med barmhärtighetens öga se till mig!" sade hon. "Jag vet inte vad som förblindade mig att jag skulle ta en sådan stolle som du, när det fanns så många duktiga karlar som ville gifta sig med mig."

"Vi skall inte beslå dig med lögn", sade han. "Har du nånsin hört det här ordspråket: "Du yngling, tag bekymren tills du gifter dig, men sen kommer du aldrig att få ro", och det här: "Ingen fest utan stek och inga besvär förrän giftermålet".

"Det är mycket fåfängt prat i din skalle", sade hon. "Om du inte stiger upp ur sängen, skall vi få dig ändrad."

"Gräl är bättre än ensamhet", sade han. Så steg han sakta och söligt upp och lagade sig ut genom dörren och gnolade den här melodien:

Å maka och barn och spinnerock!

Min ull, ett par pund, ospunnen dock!

Två dar liggandes, på morgonen opp!

Må Gud mig befria från allt hennes pock!"

S.59 Han hade inte gått långt förrän han träffade på en rova. Han grep fatt i den. Han gjorde ett ryck för att draga upp den, ett ryck för att bända upp den, ett ryck för att få upp den, men inte kunde han draga, dragga, eller driva upp den. Han stack lillfingret i sin mun och visslade på hjälp. Strax kom Enman ut!

Enman grep fatt i sin far och hans far grep fatt i rovan.

De gjorde ett ryck för att ha den, ett ryck för att dra den, ett ^{kn}ryck för att ta den men de kunde varken rycka eller dra den, knycka eller ta den.

De skakade sina huvuden (på huvudskålen), slakade greppet i kålen och gav till tre mjuka, ljuva Toner (?) (rop?) (symfonier) av landets melodier för att be om mer hjälpare /sällskap (skara) till hjälp/ att draga upp rovan. Tvåman rusade ut!

Tvåman grep fatt i Enman, och Enman grep fatt i sin far och fadern grep i rovan. De gjorde ett ryck för att ha den, ett ryck för att dra den, ett ^{kn}ryck för att ta den, men de kunde varken rycka eller dra den, knycka eller ta den.

De skakade på huvudskålen, slakade greppet i kålen och gav till

tre mjuka ljuva symfonier av landets melodier för att be om fler hjälpare att dra upp rovan. Ut kom Fyrman!

S.60 Fyrman tog i Treman, Treman tog i Tvåman, Tvåman tog i Enman och Enman tog i fadern och fadern tog i rovan. De gjorde ett ryck för att ha den, ett ryck för att dra den, ett ryck för att ta den, men de kunde varken rycka eller dra den, knycka eller ta den.

De skakade huvudskålen, slakade taget i kålen och gav till tre mjuka ljuva symfonier av landets melodier för att be om fler hjälpare att dra upp rovan. Ut kom Femman!

S.62 Timan, tog i Niman, Niman tog i Åttman, Åttman tog i Sjuman, Sjuman tog i Sexman, Sexman tog i Femman, Femman tog i Fyrman, Fyrman tog i Treman, Treman tog i Tvåman, Tvåman tog i Enman, Enman tog i fadern och fadern tog i rovan. De gjorde ett ryck för att ~~dra~~ ha den, ett ~~knyck~~ ryck för att dra den, ett ryck för att ta den, men de kunde varken rycka eller dra den, knycka eller ta den. De skakade huvudskålen, slakade taget i kålen och gav till tre mjuka, ljuva symfonier av landets melodier för att be om mer hjälpare för att dra upp rovan. Ut kom den lilla gumman!

Den lilla gumman tog i Timan, Timan tog i Niman, Niman tog i Åttman, Åttman tog i Sjuman, Sjuman tog i Sexman, Sexman tog i Femman, Femman tog i Fyrman, Fyrman tog i Treman, Treman tog i Tvåman, Tvåman tog i Enman, Enman tog i fadern och fadern tog i rovan. Det var en Guds nåd att de lyckades draga upp den ^{de}och den morgonen hur kall den än var så hade ^{de} varm mat.

"Det är bättre ha en handfull kvinnor än en spanfull karlar", sade den lilla gumman. "Kvinnor är fogligast efter starka ord", sade gubben.

Ingen kraft förrän man enas" sade sönerna.

Sen dess var det inget gräl eller gnat eller grämlse dem emellan, utan de levde goda och glada tillsammans utan törst, utan bitterhet, utan hunger.

En dag då fianna gick på jakt och djurfångst, lämnade de Oisín att se efter kungsgårdens folk (hushållet). Det dröjde inte länge förrän det kom in till honom en vild häxa från något fjärran land.

De hälsade varandra, och hon frågade honom om han ville spela ett parti. Han svarade ja. De hade inte länge hållit på att spela förrän Oisín förlorade. Han fruktade att hon skulle lägga på honom någon svår dom, såsom sådana brukade, och han bad henne säga sin dom, ~~såsom~~ innan de spelade mera. Han var inställd på att ta revanch på henne om domen skulle bli svår. Den dom hon gav var att han skulle gifta sig med henne.

"Vet skäms! Vem skulle vilja gifta sig med en sådan som dig?" sade han till henne. Men det fanns ingen annan utväg för honom. De gifte sig och levde lyckliga och nöjda med varandra en tid framåt. De fick en son som de kallade oscar. När Oscar blev ungefär ett år gammal, tog hans moder honom med sig bort till hennes faders land. Den gåva Oisín gav till sin son var hans eget svärd, där hans namn stod skrivet i ogham. När modern nådde sitt hemland, lade hon svärdet i omsorgsfullt förvar. Oscar ville när han hade kommit till förståndets ålder, ha reda på vem som var hans far. Hans mor talade emellertid hit och dit med honom (försökte bara göra undanflykter). Men det till-

S.64 fredsställde inte Oscar. När hon inte kunde komma undan gav honom det tillkänna så att hon gav honom hans fars svärd.

Nästa morgon rustade han sig, styrde kosan mot Eire och hade sitt svärd i sin skida. Den första han mötte var en koherde och han frågade honom vad fruktan var för något.

"Det vet jag minsann inte", sade den stackars herden.

"Om du inte talar om det för mig, hugger jag huvudet av dig", sade Oscar. Han kunde inte tala om det och han måste lida. Han mötte en andra herde och det gick på samma sätt med honom. Den tredje herden han mötte sade att han trodde att det bodde en man i huset där borta som skulle kunna tala om det för honom. Han fick frihet att gå.

Oscar gav sig därifrån till huset. En bister ovänlig gubbe som kallades Riddaren utan hår utan skratt, var det som han fann framför sig därinne. Han hälsade Riddaren och frågade honom vad fruktan var för något. Riddaren svarade honom att om han stannade hos honom till morgonen Bealtainedagen (1,sta maj) så skulle han få veta det. Det ~~kom inte en morgon som inte Oscar rusade ut på gårdsplanen~~ skulle komma en hare ut på fältet (gårdsplanen) och den skulle lära honom det. Det kom inte en morgon som inte Oscar rusade ut på gårdsplanen för att se om han skulle få syn på den. Det lyckades honom till slut och ^{han} rusade in ivrig att Riddaren skulle ge sig att förfölja den tillsammans med honom. "Jag har minsann redan sett den och det är nog för mig", sade Riddaren.

Det han gjorde var att gripa tag i Riddaren och slänga upp honom på sin rygg och rusa efter den. Det var mot ett hål i en lios som haren stryrde kosan. Just som han for in i hålet högg Oscar ett stycke (två fingrar, en nypa full) av skinn och kött av dens baklår. Han in efter den och han fick se en gamling sitta bredvid elden i en vacker gård som var där. Han genomletade huset men misslyckades i att få fatt i haren.

"Har du sett haren som kom in där alldeles nyss? sade han till gubben.

"Nej min vän, det har jag inte", sade gubben.

Han fick en stark misstanke till gubben och befällte honom stiga upp från sin plats. När han tyckte han var för trög med att resa sig tog han tag i hans kalufs och lyfte upp honom från hans sittplats. Stolen var då full av blod efter honom. "Din usling!" sade han till honom", om jag hade tagit dig nyss, skulle jag ha förvandlat dig till en hare", och så rusade han på honom för att döda honom.

"Rätteligen", sade gubben till Riddaren, "skulle du få pardon för mig liksom jag förut har fått det för dig."

Det var på det viset att två söner till Riddaren hade dödats av gubbens söner, och honom själv hade de lämnat utan hår utan skratt.

Riddaren lät inte ~~gubben~~ bli dödad. Gubbens båda söner var jättar och de var den dagen ute på jakt. Inom kort fick de se dem komma in och var och en av dem hade en vildgalt på axeln. Det var husets regel att den som var först att ha sin galt flådd och uppäten, han skulle kunna döda den andre (de övriga)(?) Jättarna blev häpna när de fick se Riddaren därinne och Oscar i hans sällskap.

De unga jättarna och Oscar började flå galtarna. Riddaren steg sakta och söligt upp men Oscar sade till honom att han skulle låta honom vara ensam om saken. Hans egen galt och Riddarens hade lagts undan av Oscar innan jättarna hade ätit hälften av sin andel. Han rusade på dem och dödade dem båda och det tog inte lång tid för honom. Han hade lust att göra samma sak med deras far. "Nej gör ej det, min son!" sade gubben till honom, "så skall jag väcka upp Riddarens båda söner så raska och karska som de någonsin varit." Oscar sade till honom att göra det, så skulle han inte bry sig om honom. Det första han hade gjort dem levande, gav Riddaren till ett gapskratt. Så styrde alla fyra kosan till Riddarens hus och tillbragte där en angenäm tid. Riddaren bad att Oscar skulle stanna för alltid, men det ville han inte alls.

Så begav han sig till fiannas boning. De var ute på jakt. När han såg sig omkring fick han se att Golls sköld hängde överst, Fionns sköld under den och Oisíns sköld nederst. Det han då gjorde var att hänga Fionns sköld överst, Oisíns under den och Golls sköld underst. Sedan gav han sig ut för att promenera över fälten till aftonen. När fianna kom tillbaka, gav Goll akt på den förändring som hade gjorts med sköldarna. Hans misstanke föll på kvinnorna. Han tänkte de hade gjort det av illvilja mot honom. Han dröjde inte tills middagen hade ätits med att hänga dem som de hade varit förut. När de hade satt sig till middag kom Oscar in till dem. De trodde att han var en yngling som kom för att lära sig stridskonst. Det första han gav akt på var stt sköldarna hade bytts om.

S.67

"Är du inte fiannas konung?" sade han till Fionn.

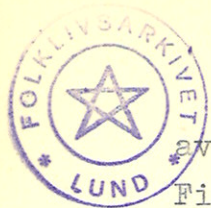
"Jo min son", svarade Fionn.

"Om du det är", sade Oscar, "vad är det som låter Goll/ sätta sin sköld över din?"

"Jo, min son, det är emedan han förtjänade det i striden vid Ceis Corann", sade Fionn.

"Det skall inte vara så vidare", sade Oscar och gick bort och ändrade om deras platser.

Goll rusade fram till honom och de kom i strid med varandra. Fionn steg upp och stiftade fred mellan dem. Han var rädd att gossen skulle komma till skada. Han sade till dem att sätta sig ner och äta sin middag. Allteftersom var och en hade gnävt av sitt ben, gav han det till Goll, ty benens märe skulle komma på hans lott alltsedan Ceis Coranns borg. Det första ben som kastades till honom grep Oscar mitt på det och Goll tog fatt i båda ändarna på det. Var och en tog så mycket

av benet som hans grepp var om. De rusade åter upp till vrede, men Fionn ålade dem att göra upp saken med en brottningskamp nästa dag.

Ingen av dem sov lugnt den natten. De steg upp vid solens uppgång utan Fionns vetskap och angrep varandra. När det berättades för Fionn att de var i strid, rusade han ut efter dem av fruktan att de skulle göras något orätt mot gossen. Då kom Goll in genom dörren emot honom.

"Du Goll! har ni brottats?" sade Fionn.

"Ja, det har vi", sade Goll.

S.68

"Du Goll! är gossen stark?" sade Fionn.

"Det kommer han att bli", sade Goll..

"Du Goll! Hur länge skulle du kunna stå med det grepp han tog i dig?" sade Fionn.

"Så länge som medan man går rundt om gården och skyndar bra!" sade Goll.

Fionn skyndade sig ut och mötte gossen som gick och kastade fingerstenar (Skeeting-stenar).

"Hör du pojke! Brottades ni?" sade Fionn.

"Ja då", svarade pojken.

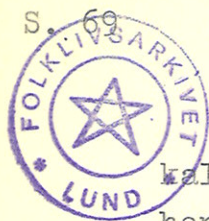
"Men pojke! Är Goll stark?" sade Fionn.

"Det var han", svarade gossen.

"Men pojke! hur länge skulle du kunna stå för det grepp som han tog i dig?" sade Finn.

"Tills jag blev sömnig eller hungrig", sade gossen.

Fionn skyndade sig in och gossen efter honom och hade sitt svärd draget. När fianna såg namnet på svärdet, då visste de att det var Oscar som var hos dem. Goll måste sedan låta sköldarna vara på det sätt som gossen hade ordnat dem.

Storstollen.

Det var en gång för längesen en änka som hade en enda son och den kallades för Storstollen. Det kom en snövädersdag och hans mor sände honom att söka efter getterna, och hon gav honom en kappa att ta på sig till skydd för kölden. På hemvägen fick han se en gollán (bautasten) men han trodde att det var en man. Han tyckte synd om honom och hängde på honom kappan så den inte skulle förgås. När han kom hem frågade hans mor honom var han hade gjort av kappan. Det talade han om för henne.

"Vet skäms, du stolle!" sade hon, "Spring tillbaka och ge mig min kappa kvickt!" När han kom till gollánen, hade vinden blåst av den kappan och stenen var inhöljd i snö. Han började kräva godtgörelse av gollánen och sade till den att lämna från sig hans mors kappa och det genast. När han inte fick något medgivande av den, blev han ond, satte axeln emot den och slog omkull den.

S.70 Han fann en kruka med guld under gollánen och den tog han med sig hem till sin mor, och jag vill lova att kappan sedan dess inte vållade henne några bekymmer. Landlorden som ägde jorden stötte på gollánen sedan snön smält bort. Han fann märket efter krukan där och några guldmynt. Han träffade stollen och frågade honom om han hade sett någon slå omkull gollánen eller ta guld. Stollen svarade att det var han som slagit kull den och tagit guld.

"Ack, var har du det?" sade han till stollen.

"Det är inne i kistan hos min mor", svarade han.

"Kom med då så du får ge mig det, för det var mitt", sade lorden.

När de kom fram till stugan, sade han till honom att ta upp det åt honom. "Tag det själv" sade stollen.

När han böjde sig ner för att ta det, tog stollen honom i benen kastade ner honom i kistan och lämnade honom där och låste kistan tills hans mor kom in. När modern öppnade locket fann hon herremannen kvävd och död. De lyfte upp honom och kastade ner honom i ett hål. När stollen hade lagt sig och somnat, dödade hans mor en bock och lade den i det hålet där hon hade lagt den döde herren. Männan lyfte hon upp och lade honom i ett annat hål.

När herremannen inte kom tillbaka, gick man ut för att söka honom. En av de som sökte honom träffade på stollen och frågade honom om han hade sett honom någonstans. Han svarade ja, och att han själv och hans

mor hade dödat honom och lagt honom i ett kärrhål. "Kom med och visa oss hålet!" sade han. De gick till hålet och bad stolle ta upp honom till dem, så att de skulle slippa blöta ner sig själva.

S.71 När han stack ner sina händer, så det första han fick tag i var bockens horn. "Hör ni, hade er husbonde horn?" sade han och drog upp den till dem.

De körde bort honom och sade att han inte hade fått något falskt namn.

När modern fick veta vad han hade gjort, gav hon honom lite pengar och sade till honom att ge sig i väg och aldrig mer komma tillbaka.

S. 72

A 641:44

Aa 425

Au Phéacóg Bhlaith (Blomsterpåfågel)

Det var en kung i Eire för längesen och han hade tre vackra döttrar. De hette Gile na gréine (Solglans). Maise Ban Eireann (Skönheten bland Eires kvinnor) och Peacóg Bláith (Blomsterfågel). När de vuxit upp, dog deras mor. Fadern byggde ett torn åt dem och satte in dem där och de förde där länge ett angenämt liv. Så fick fadern lust att gifta om sig. Han låtsade inte om för sin andra hustru att han förut haft hustru eller barn men han brukade sända mat till sina döttrar henne ovetande.

En dag gick hon ut att promenera utanför slottets port och så råkade hon falla omkull då hon gick förbi ett hus som låg vid början av vägen. Då talade en gumma, som var inne i huset, och sade: "Må du få vad du förtjänar!" Hon gjorde samma promenad följande dag. Hon föll på samma vis och kvinnan därinne sade: "Må du varken ha rast eller ro!" När hon gjorde samma tur den tredje dagen, föll hon omkull och slog sig och kvinnan därinne sade: en annan vord önskan för henne. Hon rusade in till henne och frågade henne vad som förmådde henne att komma med förbannelse och onda önskningar på det sättet.

"Jo", sade gumman, "den hustrun som var före dig och hennes tre döttrar de var alltid vänliga, frikostiga och snälla och inte som du."

S.73

Drottningen blev ursinnig då hon hörde om de tre döttrarna som var i tornet. Käringen sade till henne att om hon ville ge henne en god belöning så skulle hon bota den saken.

"Vad skulle du vilja ha? sade drottningen.

"Mitt horn fullt med smör och min ullsax full med ull", sade käringen.

"Hur mycket är det?" sade drottningen.

"Så mycket smör som görs åt konungen under sju år, det är mitt horn fullt, och så mycket ull som klipptes åt konungen under sju år, det är min ullsax full", sade käringen.

"Det skall du få", sade drottningen. Käringen gav henne en glömskedryck att ge honom när han på kvällen skulle lägga sig att sova.

Hon gav honom glömskedrycken, och kom inte vidare ihåg sina döttrar. De hade det illa ställt för sig, utan att få mat eller dryck eller kläder. De var en dag uppe i toppen på tornet och de plågades svårt av hunger. De band ihop allt vad de hade av dukar för att se om de skulle vara i stånd att nå marken med deras hjälp. Péacog Bhláith satte en slynga (rännsnara) på dukarna under Gile ~~na~~ na greines skuldror och hon firade ner henne till marken utan skada. På samma sätt släppte hon ner henne ~~till marken~~ Maise Bán. Eireann. Hon var sen ensam kvar däruppe utan att någon som kunde fira ner henne. Hon sade till sina systrar att hon skulle hoppa ner och bad dem ta mot henne när hon kom ner till marken. På det viset lyckades hon komma ner oskadd.

En rönn växte i närheten och den kraften fanns i den ^{bär/} som växte på den att varje flicka som åt tre stycken av dem sen hon fastat från midnatt skulle få uppfylld vilken bön hon ville. De båda äldsta begärde att en kungason skulle komma och fria till dem, och de kom. Åttfotahunden var vad Péacog begärde. Det fanns ingen man i hela världen som var bättre än den hunden, men en vild häxa hade förtrollat honom så att han om dagen brukade vara hund. Hunden kom på kvällen i gestalt av en fint klädd herre och de gifte sig.

De gav sig på väg tillsammans nästa dag, och de färdades så till de kommo till en gård. "Gå in där", sade han till henne, "och be att få stanna där, och om du inte får det så be för Åttfotahundens skull. Då får du det. Hon in och de vägrade henne. När hon bad för Åttfotahundens skull, hälsade de henne välkommen och satte på henne fina kläder. Efter att ha tillbragt en god tid där, for de vidare tills de kom till en annan gård. Där var det samma historia. I den tredje gården dit de kom föddes en son till dem. Péacog hade inget annat intresse än att vagga sitt barn i en silvervagga.

Det blev en mycket het dag och in kom till henne en lång grå hund och tungan hängde ut ur munnen på den av törst. "Å du stackars lille hund!" sade hon, "du är så uppgiven av törst, och om du vill lägga din tass på den här vaggan och hålla den i gång skall jag ge dig något att dricka." Hunden sprang till vaggan och började vagga den. När hon kom tillbaka med något att dricka, hade hunden sprungit sin väg och tagit barnet med.

S. 75

De fick en son till och samma sak hände honom. Det tredje barnet de fick var en dotter. En dag, då modern vaggade henne i vaggan kom en annan hund med tungan hängande ut. Då kvinnan skulle gå ut efter något att dricka åt den, kom hon ihåg sina båda söner och hon rusade tillbaka för att se vad hunden gjorde. Den tog barnet ur vaggan. Hon bortför att hindra den. Barnet föll från hunden och ett öga ~~föll~~ gick ut på det. Modern tog ögat och fällde en ström sv tårar. Hon gjorde en ring av ögat och satte den på sitt finger. Hunden lyckades röva bort barnet.

Åttfotahunden rusade fram till henne ursinnigt vred och sade att förtrollningen hade av henne fördubblats på honom och hans familj på grund av det oförlåtliga misstag hon begått och att hon måste gå bort från honom och få sig en annan make och att han själv skulle göra samma sak. Han gav sig i väg och hon följde honom. När natten kom bad hon om husrum för Åttfotahundens skull. "Du är inte välkommen", sade en gumma som stod därinne framför henne. "Du har fördubblat förtrollningen på mig och min familj." Nästa dag på samma vis. "Må du aldrig vända tillbaka till oss; du har fördärvat oss, sade kvinnan som de hade besökt till Péacóg.

Hon fick inte heller godt svar i det tredje huset. Husmodern sade till henne att hon skulle ge henne den ring hon hade på fingret. Hon gav den och den blev till ett öga och hon satte in den i barnet, och det blev lika bra som det andra ögat. Modern blev ~~stann~~ utom sig när hon återsåg sitt barn friskt och färdigt.

S.76

Barnet gav en kam och en sax till sin mor. Det var den dygden hos kammen att det fulaste hår som någonsin växt på en flicka, skulle den göra till ett så vackert hår att Eoghan Ruadh skulle inte kunna uppvisa (?) dess make i skönhet. Och den dygden var i saxen att den kunde göra kläder som passade fina damer av de sämsta trasor.

Åttfotahunden hade ordnat giftermål med en förnäm dam i grannskapet. Den ~~frikan~~^{kvinnan} hade en flicka som väckte avsmak genom det rufsiga (toviga) hår hon hade. Péacóg mötte henne. Hon tyckte det var synd om henne, och hon gav henne en kamning av kammen och satte ett böljande lockigt hår på henne. Hon rusade till sin matmoder och visade henne håret. Hon kom till Péacóg och frågade om hon ville sälja kammen.

"Ja, det vill jag", sade hon.

"För hur mycket?" sade den andra kvinnan.

"Jag skall ge dig den bara du uppskjuter bröllopet till slutet av veckan."

Efter några dagar mötte flickan med håret Péacóg och de kläder hon hade på sig var mycket dåliga. Hon gjorde ett klipp med saxen på hennes trasor och förvandlade dem till siden och sammet. När matmodern fick se de fina kläderna sprang hon till Péacóg för att se om hon kunde få köpa saxen. Saxens ägarinna svarade henne att hon skulle ge henne den om hon uppsköt bröllopet en vecka till. Så blev det alltså uppgjort.

S.77 Det var Guds vilja att den vilda häxan skulle mista trolldomskraften innan veckan var inne och förtrollningen försvann fullständigt från Åttfotahunden och hans släkt. Sedan dess hade han den största kärlek till Péacóg och de fick sina tre barn och sedan dess levde de lyckliga och glada.

Urchuil O' Ceárnaigh.

Det är nu åtskillig tid sedan en fattig olycklig skräddare och hans hustru bodde i Béal Áthaan Ghaoethaidh. Fastän Séamus var hans dopnamn, kallade alla honom Urchuil (syrsa, salamander) emdan hans mun ständigt var i gång utom så länge han sov. Han hade ingen efterfrågan att få på sitt yrke och på den grund planerade han och hans hustru Peig att fara till England. När han hamnade i London var en enda skilling allt vad han hade.

"Ja," sade Peig, "det är så godt vi går och köper mat för den skillingen."

"Lugna dig, min lilla skatt", sade Urchuil, "jag har funderat på ett knep, med vars hjälp det blir möjligt för oss att få mat och dryck gratis på fläcken och du vet inte att tre skulle passa upp dig."

"Hur då min skatt?" sade Peig.

"Mannen med matklockan skall sprida ut en underrättelse att en spåman från Béal Áthe au Ghaoithaidh är här och jag skall ge honom skillingen", sade Urchuil.

"Bevare oss väl! Gud hjälpe dig! Otur har du alltid haft och kommer alltid att ha," sade Peig. Det hjälpte inte att diskutera eller disputeras med honom, ty han fick mannen med matklockan att sprida ut saken.

S.79 Snart nog inbjöd en värdshusvärd honom och hans hustru. Vigslingen hade blivit stulen från värdshusvärdens hustru. Han sade till honom att han skulle få hundra pund av honom om han kunde visa ut tjuven. "Kanske vi skulle kunna göra en god sak om vi hade ätit vår middag", sade Urchuil. Värden förde in dem i matsalen och gav dem den bästa mat och dryck. Det dröjde inte länge förrän en köksa kom upp med en del av middagen (rätterna)

"Se vad jag sade dig nyss", sade Urchuil. "Det är en av de tre." Köksan blev förskräckt, ty hon tänkte att han menade att hon var en av de tre som hade stulit ringen. Det var hon själv och en annan köksa och en kypare som hade stulit ringen. Hon ner och berättade för de båda andra att spåmannen visste att hon var en av tjuvarna. Den andra köksan kom upp med en annan god rätt.

"Å, må tusan ta dej, ditt lilla fä (?), det är då konstigt att du inte kan tåla dig! Är inte det en annan av dem?" sade Urchuil. Hon skalv i både händer och fötter då hon gick tillbaka och det var bra nära att hon svimmade då hon hade berättat det för de båda andra, ty hon tänkte att ett svårt straff väntade henne för stölden. Kyparen ville helst slippa göra arbetet men han måste göra undan sin syssla, och det var sannerligen lättaste utvägen för honom att göra det för dem (?).

"Ja, nu Peig, vad sade jag dig?" sade Urchuil, " Där har du den tredje, och det visste jag mycket väl."

S.80 Kyparen var nära att bli galen. Han ner för trappan, som man tussat hundarna efter honom och de tre tjuvarna gick till rådslag. Det de gjorde var att ge Urchuil fem pund bara han inte avslöjade dem. "Sannerligen, det skall jag inte göra om ni ger mig ringen", sade han till dem. Och de som gärna gjorde det, det var allt de det.

Ner i köket med Urchuil och in med ringen i en bit kött han hade och så gav han den till hunden. Hunden slök både kött och ring. Han sände bud till värdshusvärden och sade till honom att han skulle döda hunden och så skulle han hitta ringen inne i den. Värden hade inte någon hög tanke om hans spådomskonst. "Om jag inte har rätt så kan du få låta mig undergå hundens öde," sade Urchual.

"Just det är vad som förestår dig, om du inte har rätt", sade värden. Hunden dödades, ringen hittades och de hundra punden överlämnades till Uchruil. Inom kort var ryktet om spåmannen från Béal Átha'n Ghaoethaidh ute över hela London.

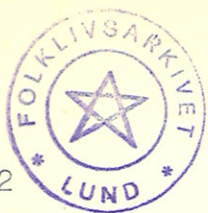
S.81 Lorden av Muscraidhe bodde på den tiden i London och levde efter sitt behag (oberoende). Han hade gift sig omkring ett år förut. Hur mycket pengar han än hade, så var det en enda sak som vållade honom oro och undran. Och den saken var den att han inte visste om hans hustru skulle få en son eller en dotter. Han sände efter Urchuil och han lovade honom tusen pund om han kunde ge besked. Det var en väldig gård han hade, ett boningshus med åtta våningar var det. I den översta av dem bodde Lady. Dit upp kom Uchruil tillsammans med lorden. Uchruil kände henne på pulsen. "Gå ner till köket" sade han till henne, "och kom sen hit upp igen." Den stackars kvinnan var uttröttad då hon hade

kommit tillbaka. Lorden blev vred på honom och sade att han bara drev med dem. Urchuil svarade att det gjorde han inte alls och att något liknande hade han aldrig träffat på förr. "ty", sade han, "när hon gick ner såg hon ut som om det skulle bli en dotter, och när hon kom upp såg hon ut som om det skulle bli en son."

Ja, det var Guds bestämelse att hon fick en son och en dotter den natten, och Urchuil fick sina tusen pund. Doktorn som var där trodde inte att Urchuil hade något sådant vetande och han satte upp tusen pund på att han inte det hade. Vadet gjordes och doktorn gick ner till eldstaden, fångade en syrsa (urchuil) och lade in den i en liten ask. (Han visste inte att O'Chearaigh hade det öknamnet.) Doktorn räckte asken till O'Chearaigh och bad honom ge ett bevis på sitt vetande. "Sannerligen", sade O'Chearaigh till sin hustru", nu är Urchuil (syrsan) fast om han så aldrig förr varit det."

Det första doktorn hörde de orden komma ur hans mun, sade han att själva djävulen inte skulle kunna överträffa honom och så räckte han honom de tusen punden. Paret kom hem och köpte en herrgård nära Guagáh. Hans barbar är där ännu rika och respektabla.

Änkans son och clutharacanen.

Den uppgift som vilade på en änkas son, som bodde väster om Tuairén Dubh var att valla korna under dagen på berget och att på aftonen föra hem dem tillika med en knippa bränsle. En kall ruskig dag då han valla- de korna gick han in i en bergshåla under ett klipputsprång för att få skydd mot regnet. Han hade inta länge varit där förrän han fick se en dvärg sitta och göra skor. Han spände ögonen i den lille skomakaren som han grep tag i.

"Nu har jag dig", sade han till honom, och jag har stort behov av en sådan som du att göra skor åt mig själv och min mor, men du är väl till lite hjälp så liten som du är."

"Jag slår vad om att den som är där västerut är mindre än jag", sade skomakaren.

"Javisst! Det är för att du skulle smita undan från mig om jag skulle se efter - men jag föredrager dig själv", sade han.

"Nåja, släpp mig så skall jag ge dig en börs med skillingar", sade skomakaren.

"Jag föredrager dig själv på alla vis", sade han.

S. 83 "Släpp mig lös så skall du få varenda sak som du begär i clutharaca- nens namn eller det skall göras för din räkning vad du önskar", sade skomakaren.

"Om du lovar mig det, skall jag släppa dig", sade han.

Skomakaren lovade honom det, och han släppte honom från sig.

"Jag begär i clutharacanenens namn att mina kor genast skall komma hit till mig och min vedknippa sammanbunden tillsamman med dem", sade han.

Orden hade inte kommit ur hans mun förrän korna och vedknippet var framför honom. Han hoppade upp på vedknippan. "Nu begär jag i min clutharacans namn att mina kor skall gå åstad framför mig utan att någon springer varken hit eller dit och att min vedknippa travar efter dem", sade han. Hans begäran uppfylldes ögonblickligen.

På vägen hem måste han förbi kungens gård. När folket i kungsgården såg honom komma, öppnade de fönsterna för att titta på honom. Kungen hade en enda dotter, den vackraste flicka som man kunde se. Hon blev förtjust i pojken när han for genom luften på sin vedknippa. Hon beha- gade honom mycket och han begärde i clutharacanenens namn att han skulle bli gift med henne. Hon ut och hoppade upp på vedknippan bredvid honom och så gifte de sig på aftonen. De hade ett lyckligt liv utan nöd eller

S.84

borg och svärdottern och svärmodern kom väl överens, och det är inte så vanligt. Det var Guds vilja att det föddes en son åt dem, och de blevo mycket gläda över honom. Den gamle kungen var ursinnig när hans dotter hade gett sig av från honom utan hans tillstånd, och han svor och förbannade på att han skulle ha hämnd på den som hade fört bort henne. Kungen sände bud på en gammal trollkarl och rådslog med honom om saken. Han lät gripa henne och förde både henne och hennes lille son tillbaka till hennes faders gård. Fadern frågade henne vem hon hade gift sig med och vad som hade förmått henne att gifta sig utan tillåtelse. Hon talade inte om vem som var deras make emedan han var av så ringa börd men hon försäkrade att det var clutharacanens skull att hon hade rymt med honom. Hennes far ville inte tro henne och han besökte åter den gamle trollkarlen. Trollkarlen sade till honom att han skulle låta sammankalla alla män i distriktet och hans dotter skulle sitta i en stol vid slottets port och hon skulle ha sitt barn på sitt knä och barnet skulle ha ett äpple i handen, och det skulle ge äpplet icke till någon annan än till sin egen far.

När änkans son hörde om saken, sade han till sin mor att han skulle gå dit.

"Är du från vettet (?) din stolle där", sade hon på det viset kommer de att finna fötter i dig (?). "Jag går dit vad som än drabbar mig", sade han dem. Till slut kom änkans son och räckte fram en hand till gossen och fick äpplet av honom. Båda fångslades till händer och fötter och man visste inte vad för ett döds sätt man borde ge dem. Några sade att de skulle hängas, fler sade att de skulle brännas på bål. Till slut blev det döds sättet uttänkt till dem, att de skulle stoppas ner i en tunna, ett lock skulle sättas på och så skulle den kastas i havet.

S.85

"Jag begär i clutharacanens namn", sade mannen i tunnan när hungern satte år honom, "att ett litet fat med havremjöl och en skål med surmjölk skall komma till mig." Det fick han strax, och han började äta. Det såg hans hustru och frågade honom och frågade var han hade fått det ifrån. Han talade om det för henne. "Ack!" sade hon. "Skulle din clutharacån kunna göra vad som helst för dig på det viset?" "Visst skulle han det, min älskling", sade han. - "Begär då i din clutharacåns namn att den här tunnan faller i sär!" sade hon. Han hade inte förr begärt det än de var i land. "Begär då i din clutharacåns namn att det

präktigaste slott som någon någonsin har sett bygges upp omkring oss innan morgonen!" Det begärde han och så skedde det. Då var de nöjda och belåtna. "Begär nu i din clutharacáns namn att du förvandlas till den ståtligaste man under solen!" sade hon. Han begärde och det blev så. Sedan hade hon ingen annan önskan eller undran än att hon funderade och spekulerade på hur hon skulle kunna övertyga sin far att hon hade verkligen sagt honom sanningen. En morgon sade hon till sin make att han skulle be sin clutharacán att varje människa och djur som fanns hos hennes far skulle ligga där inför honom när han steg upp nästa morgon utom hans två hästar och hans kusk och att det skulle vara en väg av mjöl från deras slott till hennes fars slott. Han fick sin bön uppfylld på ögonblicket.

S.86 "Ja", sade kungen till sin kusk. "Det är någon mening med att det här mjölet kommer till oss. Sela hästarna och låt oss fara till den plats där den börjar." Det bar i väg med dem tills de kom till vägens ände. Där var grannskapets förnämiteter på fest då de kom fram ihans dotters slott, och de blev ombedda att sitta ner i sällskapet. När de ätit festmåltiden sade kungadottern till sin make att be i sin clutharacáns namn att ett guldkärl skulle stoppas i hennes fars ficka utan att han märkte det. Han begärde att skulle ske och det blev så. När sällskapet höll på att bryta upp, sade änkans son att ett guldkärl var stulet av någon bland dem och de måste rentvå sig från den saken. Hans svärfader bedyrade att han absolut inte hade med saken att göras. Han visiterades och guldkärlet fanns hos honom. Han bleknade och blånade och svor återigen att han inte var skyldig.

"Se pappa!" sade hon. "Du ville inte tro mig att det var clutharacánen som vållade att hade rymt med min älskade make. Det är samma clutharacán som stoppade guldkärlet i din ficka!"

Hon berättade historien från början till slut för sällskapet. Hon tackade clutharacánen för maken och allt det präktiga och trevliga som hon hade genom honom, och hon sade till sin far att allt nu var i bästa välmåga hemma hos honom igen.

Barnsaga.

S. 87*

En dag gick Tadgh na Cuaiche (gökens T.) (Tadgh med falsettrösten) på marknaden Bán au Ollthaigh och han hade tagit med tio pund för att köpa en mjölkko. Han hade inte varit länge där förrän han fick se en som han tyckte om. Han gick bort till den och gav den ett slag med sin käpp över korsryggen. Kons ägare kom till honom och Tadgh frågade honom: "Hur mycket skulle du vilja ha för den?" Han svarade att han inte skulle sälja den under tio pund. "Jag skulle ge åtta pund för den. Tag det eljes blir det ingen handel av", sade Tadgh. De tillbragte en god stund med att köpslå tillsammans, men till slut gjorde de slag i saken med nio pund. Därpå gick Tadgh och åt sin middag. Han fick sig en grimma och satte den på kon och tog närmaste väg hem. Sen han hade kommit hem försökte han sätta henne i fällan, men han fick henne inte att gå in där, hon var alldeles för enveten (motstyrig).

Han kallade på hunden att bita henne men han ville inte bita.

Han kallade på käppen att slå hunden, men den ville inte slå.

Han kallade på elden att bränna käppen, men den ville inte bränna.

Han kallade på vattnet att släcka elden, men den ville inte släcka.

Han kallade på oxen att dricka vattnet, men han ville inte dricka.

S. 88

Han kallade på slaktarn att flå oxen, men han ville inte flå.

Han kallade på repet att hänga slaktarn, men det ville inte hänga.

Han kallade på råttan att gnaga repet, men den ville inte gnaga.

Han kallade på katten att döda råttan.

Katten var slug och svarade att han skulle göra det om han bara ville ge honom en liten tår mjölk. Han gav honom mjölken och då

Katten dödade råttan! Råttan gnagde repet!

Repet hängde slaktarn! Slaktarn flådde oxen!

Oxen drack vattnet! Vattnet släckte elden!

Elden brände käppen! Läppen slog hunden!

Hunden bet kon och Tadgh satte in henne i fällan lätt och behändigt.

(Hur kunde de som var dödade göra någonting? Jo, se Trollkarlen vid bryggan gjorde dem levande igen.)

A 641:55

S.89

Styvsonen och de tre andarna (spökena).

Västerut på Comar var det ett äkta par som inte hade mer än en enda liten son. Barnet var bara ett halvår gammalt då hans mor dog i feber, må alla som det berättas för vara vid god hälsa. Då hon låg på dödsbädden bad hon mannen ge barnet den bästa vård. Det lovade hon göra och gjorde det under en tid.

Efter en tid gifte han sig med en annan hustru. Allt för kort tid hade hon varit i huset, då hon fattade hat till gossen. Hon brukade dag och natt käxa på sin man och be honom förskjuta (driva bort) gossen. Han brukade svara med vackra och milda ord och försöka på alla sätt ställa henne tillfreds, men det misslyckades för honom. Till slut lyckades hon äntligen vända fadern mot honom och det var stor sybd om den stackars utstötte mellan dem. En morgon talade hon häftigt till sin man och sade att antingen hon själv eller gossen inte skulle vara i huset vidare.

"Hör, hör, hustru," svarade han, "du skall slippa ha honom längre och säg ingenting mer".

§och vart tar du med honom?" sade hon.

Han sade att han skulle sända honom österut till Tadhg O' Mongáins smedja i Béal A'tha au Ghaorthaidh på kvällen och det var ett spöke på S.90 vägen framför honom vid det stället som kallas Casadh na Spioraide (spökmötet) och att det skulle döda honom när han går hem."

Ungefär vid solnedgången sade hans far till honom att han skulle springa österut till smedjan för att få järn (?) och kedjor som tillhörde en plog rättade och han skulle inte vända om förrän han hade fått dem i ordning. Han gav sig i väg men eftersom det var fullt med folk i smedjan före honom så kunde han inte få dem på en gång. Smeden uppmanade honom att gå hem och komma tållhaka nästa dag men han svarade att hans far befallt honom att inte vända om utan dem.

"Det blir mycket sent ute om du väntar på dem", sade smeden.

"Om jag också det blir," sade gossen, "så kan ingen hjälpa det."

Det var midnatt vid den tiden då redskapen var iordninggjorda. Han samlade ihop dem och så gav han sig på hemvägen. Då han gick förbi Béillic au Chait (kattens gravsten, håla) rusade spöket ut till honom för att döda honom. Det kom en sådan skräck över honom så att han visste inte vad han skulle göra, men han skakade kedjan mot det. Spöket flydde tillbaka då det höra kedjornas skrammel.

Han förstod att det kom någon slags skräck i spöket för kedjorna och han kastade dem till det och det tog emot dem. Det slrek (och bad honom) lösa det. Han svarade att det ~~ix~~ skulle han inte göra, ty om han inte gjorde det så kanske det skulle döda honom. Det svarade, att det inte skulle tänka på att göra något sådant utan att han alltid skulle ha det till sin vän, och att det skulle gå tillsammans med honom och att det skulle ge hans styvmor ett ordentligt kok stryk.

Han löste spöket och de gick sida vid sida tillsammans till de kom fram till hans familjs hus. Så snart de hade kommit in, rusade spöket fram till den vrå där styvmodern satt och gav henne ett riktigt kok stryk. Husfadern bad spöket ej döda henne så skulle han ge all jorden till sin son. När det hade fått det löftet av honom, for spöket ut genom dörren och gossen eskorterade det.

Under färden sade spöket till honom att han skulle gå till samma plats nästa kväll och inte glömma kedjorna - "ty", sade spöket, "där finns ett annat spöke och vi må ge det tillhanda (skall använda) (?) - jag skulle ha dödat dig i natt om inte kedjorna hade varit - man kan inte göra något med någonting som tillhör hästar, ty de är välsignade.

Gossen gav sig därpå hem och gick att sova och var mycket omsorgsfull med sin syssla följande dag. Han gav sig av och hade kedjorna på sin axel, vid nattens inbrott och det var då två spöken framför honom vid Béillie an Chait. Det andra rusade fram till honom och det första spöket ropade honom att ta det. Han gjorde ett språng och kastade sina kedjor på det och tog det. Det bad så vackert och så enträget att han skulle lösa det. Men han sade att han inte skulle göra det emedan det kanske var så att de båda skulle döda honom.

Det första spöket bad honom lösa det och sade att de båda skulle gå tillsammans med honom och att de skulle ge ett väldigt kok stryk åt den familj som sedan länge vaktade på att fördriva honom. Han löste spöket, och alla tre gick till hans hem och de båda spökerna gav en

ordentlig bastonad åt det äkta paret. Fadern lovade att han nästa dag skulle ge sonen jordområdet bara de inte dödade honom.

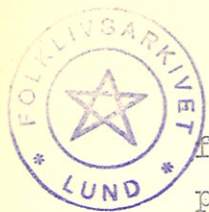
Därpå gav de sig i väg och gossen följde dem. När han skildes från dem, sade de till honom att söka upp dem igen nästa natt och inte glömma kedjorna. Medan de var ute sade styvmodern till sin man att han inte skulle tänka på att ge marken till gossen, Så den tredje kvällen gav gossen sig i väg och hans båda vänner var före honom på den plats som de kommit överens om med honom. De sade honom att de måste gå österut till Coill Mór (Storskogen), tre miles hemifrån, för att kämpa med ett annat spöke. De gav sig i väg ^{och/} inom kort kom mot dem det tredje spöket i form av ett giftklot och eldslågor flög ut ur munnen på det. Det vände sig mot gossen med avsikt att döda honom.

Han gick till anfall mot det med kedjan men han lyckades inte fånga det. Den stackars mannen föll på sina knän av skräck. De båda andra ropade till honom att fatta mod och försöka igen. Han gjorde ett språng av alla krafter, kastade åter mot det och tog det. Spöket tiggde (bönföll) honom att släppa det, men han sade att han inte ville göra det ty då kanske det skulle döda honom. Det första spöket sade till honom att det själv skulle gå i god för att det inte skulle göra honom det minsta. Han släppte lös spöket och när allt var ordnat och klappat och klart, frågade det första spöket honom om han hade fått jorden.

"Nej, det har jag ej," svarade gossen.

"Kom med i så fall!" sade de, "så skall vi tvinga honom att ge dig det."

De gick åstad till hans fars hus. Han rusade in och de tre kvinnorna (d.v.s. spökerna) efter honom och så gick de morskt fram till det gamla paret. När husfadern såg dem komma fram till honom föll han orörlig som ett lik fastän varken hand eller fingrar kommit honom nära. När de såg gubben ligga där så gav de sig åstad till gumman. Hon föll som ett lik och förblev det alltsedan.. Därefter gick de alla fyra ut genom dörren och de bad honom gå med dem så skulle de ge honom hjälp att begrava de gamla. Han frågade dem vad slags folk de var. En av dem talade om för honom att de var tre systrar att deras far var lantbrukare; när han stod i begrepp att dö hade han lämnat jorden i testamente till den äldstasom skulle ge lika mycket till de båda andra och de levde i

fred och kärlek med varandra, tills den äldsta dottern började tänka på att gifta sig. Den yngling som hon ville gifta sig med, sade till henne att de skulle ha ett härligt liv när de blev gifta om de båda yngre kunde bringas ur vägen. Hon svarade att det inte var någon svårighet med det. Sedan de hade klagt sig att sova eggade djävulen henne att skära av halsen på de båda andra för ynglingens skull. När hon förstod vad hon hade gjort, kom det över henne en hjärtats förtvivlan och så dödade hon sig själv. Därpå blev de till tre spöken och de dödade folk både här och där. De sade honom att de måste vara S.94 sådana tills det komme någon som finge övertaget över dem och de var mycket tacksamma mot honom. De tog honom med sig till den plats där deras familj hade bott men stod inte kvar annat än en ruin. De uppmanade honom att tända ljus och lyfta upp en flat sten som låg mitt på golvet. Det gjorde han och under den fann han en kruka guld. De bad honom taga med sig guldet och begrava de gamla och därefter skulle deras själar vara rena. Därpå förvandlades de till tre vita duvor och så for de upp till himmeln. Gossen gick hem och han köpte remedier till likvaka över sin far och sin styvmor och gav dem en värdig begravning, ty det var en lätt sak för honom.

De tre skälmarna.

I den onda tiden bodde tre bröder vid namn Tadhg, Seán och Donnehadh i Béal Atha au Ghaorthaidh. De hade ingen skörd att få och det var nära att de föll till marken av hunger. En dag kom de överens om att det var så godt att de gjorde något trick så de slapp längre vara i ett sådant tillstånd.

De gick åstad och de stannade inte förrän de kom till värdshuset i Droichead Banndan och de sade till värdinnan att laga dem den bästa middag hon förmådde, fastän de inte hade så mycket som en styver i sina fickor. Hon gjorde som hon blivit tillsagd och det första de hade ätit rusade Tadhg upp för att betala som om han kunnat det, men Seán ville inte låta honom göra det; han sade att det var han själv som skulle ~~göra det~~ betala. Donnehadh reste sig upp och sade att han inte kunde finna sig i att äta på någons bekostnad och att det var han som skulle betala. Till slut sade Seán att han skulle binda för värdinnans ögon och medan han band på henne, smög Seán och Donnehadh ut.

S.96 Så snart som Tadhg hade knutit till försvann han efter dem.

Strax därefter kom värdshusvärden in. Hans hustru grep fatt i honom. och sade till honom att betala räkningen.

"Det är ofta före detta som jag har betalat en stor räkning och vad är nu detta som du kräver ut? sade mannen till henne.

Hon berättade för honom vad som hade hänt och det var inte vidare nöjd han var med henne för det misstag hon hade begått.

Bröderna stannade inte förrän de hade kommit till ett annat värdshus i Cluain Meala. De hälsade på värdinnan och hon hälsade dem och frågade vad slags yrke de hade. Seán talade och sade att det var ett bra yrke men de fick inte någon efterfrågan emedan tiderna var så dåliga. Han sade att de var bryggare så att de kunde göra konjak av porter och whisky av öl.

"Det är tur att ni har kommit hit", sade värdinnan. Vad skulle ni begära för att göra en tunna konjak av en tunna porter?" Seán svarade att de måste ha två pund var. Hon gav dem pengarna med förtjusning. Därpå sade Seán till Tadhg och Donnchad att skynda ut och hämta in till honom de örter som växte invid ån medan han själv och värdinnan skulle arbeta tills de kom.

När Tadgh och Donnehadh hade gått sin väg, fick Seán fatt i en handborr och gick till rummet där dryckerna var. Han borrhade hål i en av tunnorna och sade till krogvärdinnan att sticka in högra hands tumme i hålet så länge. Sen borrhade han hål i en tunnna till och sade till henne att sätta in sin vänstra tumme där. Så fann han en tredje tunnna, borrhade hål i den och sade till henne att för sitt liv sätta dit sin tunga så länge och inte låta en droppe rinna ut, medan han själv skulle gå och få de båda andra att skynda sig.

Han lämnade henne där och det inte långt därefter som hennes man kom in för att få middag. Han fick se henne där nere sitta på huk och bad henne skynda sig upp få i ordning en bit mat åt honom, vilket han behövde väl.

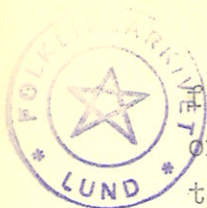
Hon kunde inte tala, och det var ju inte så underligt, men hon började sparka för att låta honom förstå att hon inte vore i stånd att lämnasplatsen. Han bad henne för andra gången men det hjälpte inte. Pinad av hunger slog han (kastade) på tunnan med en stenslägga. Hon tog bort tungan och tummarna från tunnorna, och det dröjde inte länge förrän allt som var i tunnorna rann ut och flöt samman över hela golvet.

Skälmarna gav sig i väg och stannade inte förrän de kom fram till Caiseal. En ny biskop hade just kommit dit och han kände ingen där och ingen kände honom. Den första plats som de kom till var den gamle biskopens slaktares hus. Han frågade vilka de var och varifrån de kom. De svarade att de var biskopens tjänare och att de hoppades att han inom kort skulle känna dem väl (bli väl bekant med dem), och att de kom för att be honom om tio prima fläksidor.

"Han är bättre än hans företrädare", sade slaktaren. "Jag tänkte att det inte alls var av mig han skulle köpa det, men jag vet inte vad jag nu skall göra för jag har ingen till att slakta dem."

"Det vore klennt gagn biskopen skulle ha av tjänare om de inte visste hur man slaktar och saltar ner grisar", sade Donnchadh. Tadgh och Seán rusade ut. De slaktade fyra stycken grisar. De tog dem med till torget och de fick tjugo pund för dem.

Donnechadh och fläskmannen gick upp till biskopens hus. När de hade kommit till en dörr, sade Donnechadh till honom att vänta där han var, och så skulle han själv skicka ut biskopen till honom med pengar för hans grisar. Donnechadh gick in och sade till tjänsteflickan att han önskade träffa ~~tjänsteflickan~~ biskopen. "Det går inte för sig", sade

fllickan, "ty han är för mycket upptagen i dag". Han svarade henne att om det så vore år och dag så skulle han stanna där tills han fick träffa honom. Biskppen kom och frågade Donne Donnechadh vad han önskade.

Min far är därutanför dörren och har epilepsi och väntar att bli botad av Er", sade Donnechadh

Biskopen sade att han inte brukade göra något sådant, men han kunde ju i alla fall kallas in. Donnechadh sade att det första han skulle komma att be om vore "att betala honom hans gris" och att om han inte genast fick stryk så skulle han slå vildt omkring sig.

Biskopen hade två brorsöner och han sade till dem att vara färdiga om det skulle bli något bråk och de skulle ha var sin slånkäpp. Biskopen kallade in fläskmannen och sade till honom att han skulle falla på knä.

S.99 "Jag har varken någon sjukdom eller ålagan; jag kommer för att be om betalt för mina grisar", sade fläskmannen.

Då rusade de båda slagskämparna fram till honom och piskade upp honom från topp till tå och det var inte långt ifrån att de rent slog ihjäl honom. Donnechadh lämnade dem och lät dem göra upp affären med grisarna med varandra. Sen dess och till deras dödsdag var det inte en enda fattig dag som fick bukt med det tre.

At 641:62

Kvinnan som besegrade djävulen.

Det var två bröder som bodde invid Sceilg för en del år sedan. Den ene av dem hade en stor barnskara och den andra inga alls. Mannen med den stora barnskaran blev utfattig och han måste ge sig åstad till brodern för att förtjäna sig födan. Den rike mannens hustru var en högfärdig snåljåpa till kvinna och hon tyckte inte om att hennes man skulle ha något att skaffa med släktingar utan ägodelar. Hon sade till sin man att han måste skicka i väg sin broder. Han behövde inte mycket eggelse ty Chait var inte sämre än Conchubhar. Då den fattige mannen skulle gå bad han om ett par pund till låns av den rike mannen för att börja ett arbete någonstans.

"Det skulle vara en besynnerlig sak för mig att göra", sade den rike mannen", att ge dig pengar att föda en främmande kvinna och hennes barn, men kom själv hit till mig så skall du varken sakna mat, dryck eller tobak!"

"Nej det vill jag inte, ty det skulle inte göra mig något att ha det bra för egen del medan min hustru och barn skulle vara i nöd", sade den fattige mannen. De skildes från varandra och han berättade hemma att hans bror vägrat hjälpa honom.

Samma kväll funderade han ut en plan som skulle hjälpa hans familj. S.101 Han steg upp vid dagningen och sade till sin hustru att ge honom en bit mat. Hon frågade honom vad han hade för en plan. Han svarade att han måste skaffa dem hjälp till underhåll. Han tog med sig sin knölpåk och sin påse och sade att om han inte fick arbete skulle han be om allmosor och skicka henne dem. Han hade tillryggalagt femton miles innan han såg en rök stiga upp ur ett hus. Och då han gav sig in i ett stort lantbrukarhus, hörde han en häst komma i full fart efter honom. Han lade sig ner så att hästens husbonde inte skulle känna igen honom. Ryttaren såg honom och frågade honom varför han ~~grävde~~ gömde sig för honom. Han talade om sina äventyr för honom och vad som hade föreslagits honom.

"Jag skall göra vad som helst till gagn för min fattiga familjs underhåll", sade han.

"Innan jag ger dig någon hjälp, måste du lova mig att möta mig på denna plats sju år från i dag räknat?" sade ryttaren. Den fattige

S.102 mannen lovade att han skulle göra det om han levde. Ryttaren svarade honom att om han inte levde, skulle han vara fri och så fyllde han hans påse och hans fickor med guld och silver. Sedan dess hade varken han själv eller någon av dem som tillhörde honom att utstå törst eller köld eller hunger. När det började lida mot slutet av det sjunde året kom ängslan och sorg över honom, ty han tänkte att den han hade kommit i beröring med inte var att leka med. Hans hustru sade till honom att han skulle skicka efter doktorn och att han höll på att mista hälsan, men det ville han ej. Så stod saken tills natten innan han var tvungen att möta mannen på hästen. Han steg upp vid dagningen och sade till sin hustru att ge honom en bit mat.

"Ja, vad är det för brådska du har nu då?", sade hon.

"Den som gav mig pengarna för sju år sedan, du vet. Det är till honom jag måste gå i dag", sade han.

"Vill du inte låta mig gå med?" sade hans hustru.

Han svarade henne att hon inte ville det och att vägen var för lång att hon hade mer än tillräckligt att göra och att passa barnen, och att det vore fara värdt att han själv aldrig skulle vända tillbaka. Hon svarade honom att om det vore sju gånger så långt från hemmet, så skulle hon gå dit.

"Ja, kom med då i så fall", sade han.

Hon fick tag i två påsar. En av dem fyllde hon med fjäder och den andra med agnar och hon slog ett snöre om dem. Hon tog på sig sin kappa sina två påsar en under vardera armen och sade till sin man att han inte skulle vara rädd eller ängslig.

När de kom ungefär en mile från platsen ett stycke från dem ryttaren och hans häst stoltsera på vägen. Knäna vek sig under den stackars mannen, när han fick se honom. "Gå modigt emot honom och var inte rädd:" sade hans hustru.

"Jaså, du har kommit och det är tur för dig. Nu är du min", sade ryttaren.

Innan han ger sig iväg med dig, måste jag få tre önskingar uppfyllda av dig", sade hustrun.

S.103 "Du skall få vilken önskan uppfylld som du vill", sade ryttaren, "men du får inte föra din man med dig hem. Börja jag har brådt!" sade han.

Det var en stormig ovädersmorgon. Hon kastade av sig kappan. Hon tog snöret från säcken med agnar och öste ut dem för vinden. "Samla

alla de där agnarna och lägg dem på den plats där de var!" sade hon till honom.

"Det skall inte vålla långt dröjsmål för mig", sade han. I en handvändning hade han gjort det. Därpå öppnade han påsen med fjädrar och släppte ut dem för vinden och sade till honom att samla hop dem. Det gjorde han raskt. Det tog den stackars kvinnan från hennes dörrhakar och hon kunde inte säga ett ord. Hon tog sig en pris snus och gav till en nysning. "Jaha, din skälm!" sade hon. "Samla ihop den nysningen och sätt den som den var!"

"Å", sade han. "Tag med dig din man! Du har besekrat själva fan!" Så gav desig hem och de levde lyckliga alltsedan.

Bergets arving.

En gång för länge sedan föddes en liten son åt ett äkta par västerut på Clochar au Bruic. Det var Guds vilja att föräldrarna dog och lämnade det fattiga (stackars) barnet ensamt och föräldralöst. Strax efter deras död tog en grävling med sig barnet in i sin egen håla och födde upp det med sin mjölk tillsamman med sin egen unge.

Inom kort utvecklade han sig till en stark, stöddig krabat utan sorg, strid eller sura miner utan från morgon till kväll hoppade och skuttade han omkring över allt på berget med de unga grävlingarna. När han kom till förstånd, gav han akt på en sak som gjorde honom häpen och undersam. Han såg att hans "bröder" hade fyra fötter medan han själv inte hade mer än två. Han sade sig i sitt stilla sinne att vad som än hade fört honom samman med grävlingarna så hörde han ej till dem. Då han en gång kastade blicken mot sydost i riktning mot Guagán, vad råkade han se om inte en man som vaktade sin boskap på bergssluttningen. "Det är riktigast för mig att vara i sällskap med en sådan som han", sade han för sig själv. Han gav sig till honom med det samma. Herden tänkte att det inte var någon god varelse som nalkades honom, när han fick se den skapnad han hade, och han skyndade sig med Guds hjälp att komma till sin koja i Cúm Ruadh (Röda dalen). Gossen efter honom så fort han kunde. Det var fyra stycken hus i samma gård, och han visste S.105 inte i vilket hus som herden hade gått in. Vad han gjorde var att gå in i det hus som var härmast honom. Det var ett gammalt par som inte hade några barn, som var där inne före honom. När defick se honom och han inte hade så mycket som en tråd på sig och inte kunde tala ett ord och inte såg ut som en mänska, kom det en skräck i deras hjärtan. När han satte sig ner lugnt och stilla och fredligt, lugnade de gamle sig. De kom överens om att han nog var någon sorts mänska och att de inte kunde göra något bättre än att göra honom till en av deras egna, och att kanske han skulle vårda dem på deras ålderdom eftersom de själva var utan barn. De tvättade och putsade honom och satte på honom kläder och de lärde honom att tala. Det namn de döpte honom till var Oidhre au t Sléibhe (Bergets arving). Han hade inte länge varit där, förrän det for i honom en idé att ge sig i väg. Österut mot Coill Mór

(Storskogen) var det han styrde kosan och han tog anställning hos en herreman där.

Herremannen hade skördefolk att tröska säden. Oidhre (Bergets arving) tog sig då för att driva bort tröskefolket från logen (tröskplatsen) och börja att tröska ensam. Den dagen lämnade han inte en kärve ur de tio stackarna otröskad. Både havre och halm stannade i logen (tröskplatsen) den natten ty tröskekarlarna kunde inte komma åt att samla dem in i ladan. När folket såg den förvirring han hade ställt till, kom en skräck för honom över dem.

Nästa dag sändes karlarna till Rinne-skogen att hämta timmer. Sedan Oidhre hade stigit upp, frågade han sin husbonde vad han skulle taga sig för. Han sade till honom att följa arbetsfolket och taga hem en last timmer (ved). Man gav honom en gammal hästkrake. Man gav S.106 honom en gammal hästkrake. Han gav sig på väg och arbetsfolket var halvvägs på hemvägen då han mötte dem. Han sade till dem att det var bäst för dem att vänta på honom tills han kom tillbaka från skogen. De svarade att de inte ville göra det för de behövde honom inte. Han sade till dem att det inte skulle ta lång tid för honom att tvinga dem. Han sprang in över stängslet, ryckte upp en baddare till stort träd med rötterna och lade det tvärs över vägen för dem så att de blev nödsakade att vänta på honom. När han hade kommit till skogen, kastade han så mycket virke på den gamla kraken som så att inte sex hästar skulle kunna draga det, men han hjälpte själv till. Det dröjde inte länge förrän han vände om och han fann arbetsfolket alldeles som han hade lämnat dem. Han lyfte upp trädet som låg tvärs över vägen och gav sig hem.

Man kan tryggt säga att herremannen blev förskräckt när han fick se Oidhre komma mot honom med sinx väldiga last. Det var skräck och fara i allas hjärtan av fruktan att han skulle döda dem. Herremannen gick till en gammal trollkarl och frågade honom om han hade något knep som man skulle kunna ta livet av honom med. Herremannen hade en äng och i den var en sjö och i den fanns en piast som åt upp alla levande varelser som kom i dess närhet. Den gamle trollkaflen sade till honom att han skulle ge Oidhre det sämsta plogspann på sex hästar och skicka honom att plöja i ängen nästadag i hopp att han skulle bli dödad. Herremannen gjorde som han blivit tillrådd. Hangick själv för att visa honom ängen och sade till honom att börja i det hörnet som var längst

från sjön så att han själv skulle ha tillfälle att fly innan piasten kom upp.

S.107

När Oidhre närmade sig sjön rusade piasten upp och for på honom. Det bar ihop mellan dem, men rätt snart fick han övertaget på den. Han satte seldonen på den, spände den för plogen och började plöja. Herremannen och hans folk blev glada då hästarna kom hemspringande till dem, ty de trodde att Oidhre hade blivit uppäten av piasten. Ängen var tjugo acres stor och när han hade plöjt den färdig tidigt på aftonen, styrde han hemåt med sin piast och sin plog. När nalkades det stora huset darrade dess grundvalar av det buller de gjorde. Han selade av piasten och satte in den i stallet. Husets folk var det verkligen synd om så förskräckta som de var för dem. Herremannen rusade i ångestens brådska till den gamle trollkarlen igen och talade om saken för honom. Den gamle trollkarlen sade att han skulle sändas att begära det tegeltak som var på jättarnas gård i Östra Världen.

När han hade stigit upp nästa dag, frågade han sin husbonde vad han skulle ta sig för. Det fick han höra och bar det i väg med honom. Tre jättar och deras moder var det som var där när han kom fram. De hade inte hört ett knyst förrän han var uppe på takåsen på huset och tog tegelpannorna av taket. Man har då aldrig sett ett sådant slagsmål och en sådan kalabalik sedan världens erövring som de fyra hade, men han slog dem till marken och tog med sig deras tegel. Herremannen blev alldeles handfallen när han såg honom komma med teglet och till och med frisk och kry. Han till den gamle trollkarlen igen darrande i hela kroppen.

S.108

Den gamle trollkarlen sade att han inte mer än ett knep och om det skulle misslyckas så måste man ge upp. Det fanns ett avsides ställe i grannskapet där ett spöke brukade visa sig och göra en massa skada där. Det här spöket var en djävul som hade åtagit sig människors förgörelse. Den gamle trollkarlen sade till honom att han skulle befälla Oidhre att fördriva spöket från platsen. Oidhre gav sig i väg så fort han fick befallningen. När spöket gav akt på det fruktansvärda utseende han hade, sprang han från honom så hastigt han bara kunde röra sina hovar (fötter) och han efter krokfötterna (?) hos honom(?). Han hade sträckt ut sin hand för att gripa honom, då han rusade in genom helvetets port. Oidhre kunde inte hejda sin fart förrän han hade satt sin fot in över tröskeln och den fastnade där.

Där är han allt sedan dess drivande djävlarne från Oscar medan han klår dem med slagor och utan någon att släppa ut honom eller irländare att släppa in.

När konungen av Grekland var gosse skickades han att lära bildning och vett i Éire på samma skola som konungens av Leinster son. De båda var mycket goda vänner. Efter att ha varit en tid på skolan, for konungen av Grekland hem. Kort därefter gifte sig konungen av Leinster och efter en tid föddes två söner åt honom. Innan den tredje av hans söner föddes, beslöt han fara och besöka sin gamle vän. En dag utrustades hans skepp och seglade till Grekland.

Samma dag i samma månad och år lämnade konungen av Grekland sitt land för att fara till konungen av Leinster. Var och en av dem nådde sin utsatta mötesplats (bestämda mål), fastän de ej möttes på vägen. Medan konungen av Grekland var i Éire, föddes en son till konungen av Leinster, och vid samma tid en dotter till konungen av Grekland. Var och en av dem tillbragte någon tid i den andres hem och de gav det namn de ville åt varandras barn.

Efter en tid gav de sig hem och de mötte varandra på halva vägen på havet. De drog sina skepp nära varandra så nära varandra så de skulle ha möjlighet att tala. Konungen av Leinster frågade sin vän om han hade någon nyhet från Éire. Han svarade att han hade den bästa nyhet; att en son hade fötts åt honom.

"Väl inte att du har låtit döpa honom?" sade han konungen av Leinster.

S. 110

"Jo då, och jag har gett honom namn", sade han.

"Vad för ett namn är det du har gett honom?" sade konungen av Leinster

"Ailm Dearg", sade han.

"Mitt ord och min ed! Om jag själv hade varit hemma så skulle jag ha gett honom just det namnet", sade konungen av Leinster. Då var det konungen av Grekland som var glad när han hörde från konungen av Leinster att en dotter hade fötts åt honom och att han hade gett henne namnet Bláthnaid. De kom överens att gifta samman de två när de blev sjutton årgamla.

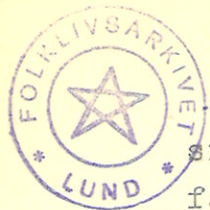
Alltsedan Ailm Dearg hade blivit sju år gammal, växte han upp till en utomordentlig man och så mycket som han inte växte om dagen, växte han om natten; och hans sysselsättning var varje dag att jaga och ströva. När han var fulla sjutton år, sade hans fader till honom att det var tid för honom att gå och hämta sin hustru. Han behövde inte eggas utan gav sig av med detsamma. Han gifte sig med Bláthaid och tog henne med sig hem till Éire.

En tid därefter var Konungen av Leinster och hans sonhustru en dag ute och promenerade vid Dublins hamn. Den unga hade en gyllene bägare och drack vin ur den. Inom kort fick de se ett fartyg styra rakt emot dem. När skeppet nådde hamn hoppade en stor skurk till kämpe ut ur det och band det för år och dag. - även om han inte skulle vara där mer än en timme. Han styrde kosan rakt på dem och grep den unga kvinnan för att taga henne med sig. Konungen gav till ett rop och frågade om det fanns någon där som kunde taga lag och rätt av rövaren. När det inte var någon som gjorde en rörelse, grep konungen fatt i henne S.111 för att hålla henne kvar trots rövaren. När konungen inte ville släppa henne gav rövaren helt enkelt ett slag av handryggen och med det slog han ut tre tänder ur hans mun. Han stoppade på sig tänderna och bägaren och tog med sig Bláthnaid i sitt skepp och lämnade konungen sorgsen och bedrövad. Ingen visste vem rövaren var eller varifrån han kom eller vart han for.

Konungen sade till sina båda äldsta söner att förfölja honom och taga henne från honom eller misslyckas. Han gav dem det bästa skepp han hade och all stridsutrustning som en kämpe behöver. Ailm bad att få gå med dem, men de tillät honom icke för de tyckte han var för ung. Han gjorde ett väldigt språng och kom ombord på fartyget till dem. Den andre sonen frågade den äldste vad de skulle göra med honom. "Dränka honom", svarade han. Den andre sonen sade att det inte var rätt att göra det med sin broder, att han (det) ännu skulle vara bra, och sätta honom tillbaka. Han gav sig till att skrika emedan de sände hem honom men det hjälpte honom inte. De satte honom i land. men de märkte inte alls att han var i skeppet hos dem då de lade ut.

Han bad både bönligt och barksst att de skulle låta honom följa med dem, och att han skulle göra en tjänares åligganden åt dem eller vad de skulle vilja. Det hjälpte honom ändå inte; de stod i begrepp att dränka honom men de kom på andra tankar. De vände tillbaka, band honom vid ett träd och virade snodden (flätade) rep om honom från lilltårna på hans fötter till hans hjässa. (Från topp till tå.) De gav sig i väg för tredje gången och nöjda med (över) att ha fångslat Ailm. Närhan S.112 trodde att de hunnit bra långt från honom, gav han från sig ett så starkt skrik så att varenda knut på repet brast och så tog han åter ett språng ut i skeppet då det var tre leagues ut i havet. Han sade till dem tydligt att det med rätta ålåg honom i första rummet att ge

sig åstad och kämpa för hans hustrus skull. Då gav de efter för honom fastän de var ursinniga på honom.

De seglade under fem eller sex veckor utan att få syn på något land. De båda äldsta gick upp i masttoppen för att se om de kunde få syn på något land inom synhåll, men det lyckades inte för dem. Då sade Ailm till dem att de skulle låta honom gå upp, för kanske han skulle vara lyckosammare. "Å vet skäms!" sade de båda till honom. "Ja för att du skulle dränkas!" "Ingen fara med mig, ty jag skall hålla mig stadigt i tågen", sade han.

Han gick på med att be dem ständigt och jämt tills de samtyckte. Han hade inte förr kommit upp förrän han kommenderade dem att segla i en bestämd riktning och mycket snart nådde de hamn i Östra Världen. Det var ebb så att de inte kunde gå in vid muddret. Det var en vild kämpe därinne för att vakta hamnen. Han såg dem diskutera och disputeras med varandra och sade till dem att skynda till honom så han fick slå ihjäl dem. Den äldste svarade att det inte skulle dröja länge innan hans skulle vara på honom. De började striden och det var värdt att gå från världens norra ände till dess södra ände för att se på de båda. De gjorde våtmark av hårdmark och det växte mjuka raka ektelningar upp ur den plats där de placerade sina fötters tåmellanrum. Det dröjde S.113 inte länge innan kämpan fängslade de fem smala hårdt och tätt på honom och han satte ett etterljus att droppa på honom så att varje dröppe gick ner i marken tvärs igenom honom. (Jfr Loke) När den andre sonen såg den behandling som hans broder hade blivit underkastad, rusade han ut genom ~~yx~~ gyttjan till kämpan. Samma strid som den äldste hade haft, hade de fast den höll på mycket längre, men kämpan gav honom samma behandling.

Ailm var ute på fartyget och han röt av ilska av önskan att gå till kamp mot kämpan.

"Vet skäms, din stackars dumbom!" sade kämpan till honom. "Skynda till mig så jag får ge samma behandling åt dig som åt de andra!"

"Ja sannerligen! Jag skall skynda, och jag skall inte längre vara på avstånd från dig", sade Ailm till honom. Han gjorde en väldig ansträngning och sprang med ett enda språng från skeppet ut på torra landet. De började kämpa och inom kort fängslades Ailm de fem smala på honom.

"Lös mig, du den bästa kämpe som nånsin tagit denna kosan!" sade han till Ailm, "och det finns ingen plats där du någonsin kommer att behöva min hjälp där jag inte skall hjälpa dig.

"Jag skall lösa dig", sade Ailm, "men du må veta att jag inte är långsammare med att lösa dig än att fångsla dig, om du inte håller dig lugn." Han löste honom och han löste de båda andra. Dagens slut kom över dem och de frågade honom var han trodde att de skulle få nattkvarter. Han svarade dem att det bodde en förnäm gumma i gården som låg mitt i skogen framför dem där borta och att det var hans övertygelse att de skulle få nattkvarter av henne. Den förnäma damen var S.114 syster till konungen av Grekland och bröderna hade inte reda på att någon sådan fanns till. När frun fick se dem styra kosan mot gården visste hon med detsamma vem hon hade till besökare, och hon rusade ner på gårdsplanen och hälsade dem välkomna. Hon skakade hand med de båda äldsta och skakade hand med ~~xxx med~~ och kysste Ailm. Det sattes fram den bästa mat för dem men de båda äldsta ville inte äta en bit för de var misslynta och högfärdiga (övermodiga) på grund av den heder Ailm fick i jämförelse med dem. Frun gav akt på dem och hon förstod vad som gick åt dem.

Hon bad dem vara förståndiga och äta vad som bjöds dem och inte förundra sig över den särskilda heder hon visade honom, ty hon som han gift sig med var hennes brorsdotter. När de hade fått veta vem de hade ~~fram~~ framför sig, lade de bort sitt missnöje och de blev glada och vid godt mod och de gissade att hon skulle leda dem (ge dem anvisning) till den plats där Bláthnaid var. De frågade henne om hon visste vem som hade rövat bort henne eller var hon var. Hon svarade dem att hon skulle kunna ge dem ledning en tid, men att det tjänade ingenting till emedan de aldrig skulle ~~kunna~~ kunna föra henne tillbaka.

Hon och de tre gav sig åstad till de kom till en grotta (håla, krypta) som var mitt i ett vildt berg. Poll an Chliabháin Cuire /((Höns)kammarens korgs hål - tofsens vagga -/ kallades den och en ettrig vind brukade dagligen blåsa upp ur den. I hålans mynning var en sävruska och hon sade till den äldsta sonen att gå och rycka upp den. Han försökte men misslyckades fullständigt, därpå bad hon den andre sonen försöka men misslyckades att vare sig ~~xxx~~ vrida eller vända den. "Ja, min son", sade hon till Ailm, "hon är din hustru som blev bortrövad, och det ^{är} dig det med största rätt åligger att jämna vägen". Han grep den

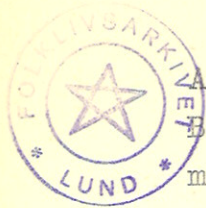
med ena handen och drog upp den med rötterna utan svårighet. Därpå bad frun den äldsta sonen gå ner och ta Bláthnaid från dem. Han försökte men han hade inte gått långt förrän han skrek att de skulle draga upp honom, för blåsten höll på att kväva honom. "Försök du!" sade hon till den andra sonen, "men jag fruktar att det lika lite lyckas för dig." Det bar åstad^{ner/} med honom en god stund, men han måste utan dröjsmål vända om." "Det är din hustru som är i fångenskap", sade hon till Ailm, "och det är riktigast att du kämpar för hennes skull, men om det lyckas för dig att komma ner så gagnar det dig föga, ty den som rövade bort din hustru har sjuhundra jättar, sjuhundra drakar och millioner soldater." Frun stack sin hand i sin ficka och tog upp en liten kam och sade till honom att börja kamma sitt huvud med den när han fick se härskaren där nere så skulle de inte kunna rå på honom. Av den skräck som han fick då han gav sig ner, glömde han att draga till sig kammen.

Så snart som jättarna och drakarna fick syn på honom, började de kämpa mot honom men han hade dödat dem alla tidigt på aftönen. Därpå gick han till dem och gjorde tre högar (trejedelar) av dem - en hög av deras ben, en av deras kroppar och en av deras huvuden som ett hån mot kämpan.

Därpå styrde han kosan mot slottet och vem fick han se när han kom dit om inte Bláthnaid. Det var hon som blev glad när hon fick se honom ty hon hade tänkt en tid att hon aldrig se honom till domedag.

S.116 "Det är fara värdt", sade hon, "att det är ringa hjälp för dig att ha kommit hit, ty när du går in genom dörren stannar klockan som är där och kämpan får då veta att du är kommen; och jag fruktar att du inte har någon utsikt att komma levande hem." Hon tog in honom i slottet och gav honom mat och dryck. Han var inte förr inne förrän klockan stannade. Kämpan ut ögonblickligen. När hon hörde bullret nalkas gömde hon Ailm i en kittel (i ett kärl). Han sade till henne att ingen fara från Éire behövde följa henne hit - om hon hade lust att tala med honom, så skulle han gå dit bort och han skulle ge henne hans huvud. "Det är ingen från Éire som har följt mig hit", sade hon, "men jag hade en liten tam älsklingstrast där hemma och han har kommit till mig, och det var han som vållade att klockan stannade." Han gav sig i väg och lämnade henne där.

Det var tre tjänare i slottet. Det uppdrag som en av dem hade var att gå från rum till rum varje natt för att skaffa nyheter till kämpan. Det uppdrag den andre hade var att vara dörrvaktare hos nyhetsmannen.

Att ge dryck åt törstande var vad som ålåg den tredje av dem. När Bláthnaid gick till sängs ropade hon på något att dricka. Strax kom munsқанken och dörrvaktaren. Hon hade i handen en trähammare och hon slog en fläck (knöl) i pannan på dem och dödade dem. Inte långt därefter rusade nyhetsmannen (historieberättaren) fram till henne. Hon gav även honom ett raskt och hårdt slag av trähammaren och lämnade honom liggande död. Därpå hade hon en lugn nattsömn, ty det var ingen som gick varken till eller från. Hon steg tidigt nästa dag, gav Ailm mat och dryck och sade till honom att om det skulle vara så att det lyckades för honom att döda alla som han skulle gå till strids mot, skulle han inte be om mera den dagen.

S.117

Ailm rusade ut på fältet, slog (?) sköld och begärde strid och han svor att han aldrig skulle gå tillbaka. Kämpan ut i dörren och frågade hur många han önskade. Ailm svarade att det var sjuhundra före honom, sjuhundra bakom honom och sjuhundra på vardera sidan. De släpptes ut till honom och mycket tidigt på aftonen hade han dödat dem alla. Han for genom dem fram och tillbaka som en hök skulle fara genom en flock småfåglar och han lämnade dem i högar på fältet. När han hade dödat den siste rusade Bláthnaid ut och tog in honom i slottet. Emedan han var sårad och sargad och det var förtrollning på fältet, stod det ej i hans makt att röra sig. Hon tog honom till hälsokällan och han läktes så bra som han någonsin varit. Den natten rådde hon honom åter att inte be om mera om det skulle lyckas honom att döda allt det folk som skulle sändas mot honom.

S.118

Vid solens uppgång nästa dag rusade han ut på fältet, skölden klang och han begärde strid och svor att han aldrig skulle vika tillbaka. Kämpan och frågade hur många han skulle vilja ha. Ailm svarade att det skulle vara sjuhundra framför honom, sjuhundra bakom honom, sjuhundra på var sida och sjuhundra mot varje dag på året. De drabbade samman och han hade sträckt dem allesamman döda till marken innan solen gick ner. Bláthnaid gav akt på honom tills den siste blivit fälld av honom. Hon rusade efter honom och lade honom i hälsokällan och det behövde han ty han var sårad intill benen efter striden. Därpå gav hon honom mat och dryck och lade honom till sängs.

Vid morgongryningen den tredje dagen rusade han ut på fältet slog skölden och begärde strid och svor att aldrig fly. "Hur mycket vill du ha i dag?" sade kämpan. "Sjuhundra framför mig, sjuhundra bakom mig, sjuhundra på var sida om mig, sjuhundra för var dag om året och sjuhundra för vart hårstrå på mitt huvud." "Det skall komma och min bästa

ansträngning (och jag skall göra mitt bästa) dessutom", sade kämpen. Han släppte ut till honom varje moders son som fanns i hans land. Så gav de sig i strid med varandra, de och Ailm och han hade dödat dem alla utan dröjsmål sedan natten fallit på utom en enda man. När han gav sig mot denne man, sprang han från honom ut över fältet, över en bergsrygg och han efter honom. När Ailm tyckte att det var länge som han kom undan honom kastade han svärdet efter honom (?) Svärdets spets träffade honom och klöv honom i två lika stora halvor. Därefter föll han själv och förmådde inte lämna platsen så trött (utmattad) var han. Mörkret hade fallit på när Bláthnaid kom ut och hon såg ingen stå på fältet. Hon gick att söka bland liken för att se om Ailm var bland dem men hon fann honom inte. När hon inte lyckades gick hon utför kullen för att gråta så mycket hon orkade. Men det var hon som blev glad då hon fann honom liggande på kullens topp. Hon tog honom med till läkekällan och det behövde han också mycket väl. Därpå gav hon honom mat och dryck och lade honom att sova och bad honom att för sitt liv inte be om mer strid om han skulle segra.

S.119

Följande dag rusade han ut på fältet och sköld ~~skrek~~ skrek (slog sköld) och begärde strid och svor att han aldrig skulle vända sig till flykt.

"Å, jag får ej fred och ro, eftersom jag inte släppte till dig en etterhund som jag har här, den första dagen och gav fred åt mina soldater", sade kämpen.

Ailm stod framför dörren till hundgården och hade svärdet draget. Hunden gjorde alla slags språng och ettergnistor kom ut genom hans mun. Det var skräck för den i Ailms hjärta. Han gjorde helt enkelt så att han lade en flik av sin kapp om svärdets spets och tog i med båda händerna om dess båda ändar. Då hunden rusade på honom med vidöppet gap så slog han den och två lika stora hälfter av den tvärs genom den. Därefter var skräcken så stor i honom att han inte kom ihåg sin hustrus råd utan slog skölden och begärde kamp och svor att han aldrig skulle vända ryggen till flykt. Han hade varken soldater, jättar, drakar eller hund som han kunde sända att strida mot Ailm, men han rusade själv mot honom i full vapenrustning. Det var värdt att gå från norra (undre) ändan av världen till den södra (övre) ändan för att se de båda med blanka skarpa svärd angripa varandra under och över revbenen. De

angrep varandra från morgonen till solens nedgång utan att förtrötta och sen dess till solens uppgång nästa dag. En stund därefter högg Ailm huvudet av honom, men fast han det hade gjort var det till föga hjälp för honom, ty huvudet hoppade ner i hälsokällan (Tobar Slánuighthe) och det kom tillbaka på kroppen bättre än det hade varit förut. Han var svårare att döda efter att ha varit i källan än två av hans sort dessförinnan. Så for de på varandra igen men striden hade inte hållit på länge förrän Ailm måste begära stillestånd ty han var hungrig, sömnig, trött, utmattad och utasad.

Bláthnaid måste hära hem honom och hon hade möda med läka hans sår efter den store mannens hugg (vapen). Då han nästa dag stod i begrepp att gå i strid sade hon till honom att han skulle kasta huvudet till henne, om skulle vara så, att han skulle lyckas hugga av det igen och hon skulle hålla kvar det tills saken var färdig. Nästa dag rusade Ailm ut så ^{a/}nsk och stark som han någonsin hade varit, slog sköld och begärde strid och svor att han aldrig skulle vända ryggen till flykt.

Ut kom kämpen i full vapenrustning. De började kampen och fortsatte mot varandra till solnedgång och under natten till soluppgång nästa dag. Ungefär vid middagen högg Ailm åter av huvudet. Huvudet hade inte förr huggits av än det började hoppa mot hälsokällan, men om den det gjorde så tillät Ailm det inte utan gav det åt Bláthnaid och hon bevarade det tills det var slut med honom. Därpå tog hon Ailm till källan och läkte honom.

De stannade några dar i slottet fast de hade brådt att komma hem. Ailm letade genom slottet tills han fann guldbägaren som Bláthnaid drack ur den dag då kämpen rövade bort henne, och de tre tänderna som hade slagits ur hans faders mun. De gick tillsammans till Poll an Chliabhain S.121 Cuire för att gå hem - de hade inte annan väg. De båda bröderna var alltjämt däruppe och väntade på honom. Ailm var villrådig i det han inte visste vilket som var bäst antingen han eller Bláthnaid skulle gå upp först. ~~De två första bröderna gjorde~~ Till slut sade han sig att det var bäst för honom att visa bröderna förtroende. Han visste vad för en förföljelse som kunde komma efter dem och taga hans hustru från honom om han ginge upp först. Det första bröderna gjorde sedan de hade fått tag i Bláthnaid, det var att tillsluta hålet över Ailm och lämna honom därnere.

Det blånade och svartnade för den stackars mannen, ty han visste inte vilken minut hans fiender skulle komma över honom. Han satte sig ner och började fundera vilket utväg som vore bäst att lösa honom från den knipa han var i. Han hade inte varit där länge förrän han hörde nalkas dunder och dån genom skogen. Inom kort såg han komma fram ett stort kämpadjur som kallades Grå Katten (Cat Glas).

"Vet skäms du fula fattiga få från Éire!" sade han. "Vad har fört dig hit och vad har du gjort här?"

"Bevars väl, det är nog olyckan som har fört mig hit", sade Ailm.

"Ja det är just den som har fört dig hit, ty jag skall göra upp räkningen med dig", sade Cat Glas.

De båda drabbar samman och gick varandra på livet med skarpa svärd under och över revbenen ända till solnedgången på aftonen. Ailm fick S.122överhand över honom och fängslade de fem smala starkt och stadigt på honom och satte ett etterljus att droppa på honom så att varje droppe gick tvärs igenom honom till marken. Cat Glas bad honom både innerligt och ynkeligt att lösa honom och så skulle han ha honom till tjänare alldeles som hans husbonde hade haft honom. "Jag skall lösa dig; jag skall inte göra kortare dröjsmål att lösa dig än med att fängsla dig igen om du gör något rackartyg", sade Ailm. Han löste honom och satte sig ner för natten utan en bit mat att äta eller att få någon (?).

Tidigt nästa dag hörde han åter dunder och dån nalkas genom skogen. "Förmodligen", sade han för sig själv, "är det ute med mig nu om jag någonsin varit så illa ute". Inom kort rusade Gruagach Dhúna an Oir fram till honom - en kämpe som var starkare och dubbelt så stor som Cat Glas.

"Vet skäms, din slyngel! Vad har du gjort för en olycka, eller hur kan du haft panna att komma hit alls?" sade Gruagach till honom.

"Olyckan, en sak som alltid varit över mig," sade Ailm. De rusade på varandra och Gruagachen tänkte att han utan dröjsmål skulle klara undan honom. De höll på att kämpa med varandra till solens nedgång. Hungern satte åt Ailm och han måste begära vapenvila. De satte sig ner tillsammans på tuvorna nästan halvdöda. Kort därpå sprang en hare mellan dem. Ailm drog sitt svärd och högg honom mitt itu. Han åt sitt lystmäte av den och om han inte hade fått den skulle han ha dött av hunger. När han var mätt, sade han till Gruagachen att springa upp,

S.123

ty han själv var färdig. Så började de kämpa med varandra och de hade inte kämpat länge förrän Ailm fångslade de fem smala på honom och det både stadigt och starkt.

"Du hjälpte, den bäste som någonsin kommit i min väg!" sade Gruagachen. "Lös mig så skall jag bli dig en god tjänare".

"Det tar inte kortare tid att lösa dig än att binda dig igen om du brukar sätta dig (?)" sade Ailm.

Ailm löste honom och frågade honom om han skulle kunna hjälpa honom att gå upp genom hålet. Gruagachen sade att det skulle han kunna och göra honom annan nytta därjämte. Gruagachen skaffade upp honom och gav honom ett trollspö och en häst. Därpå gav sig Ailm i väg tacksam och glad tills han nådde havet. Han slog ett slag med sitt lilla trollspö på ett träd som växte invid stranden och förvandlade det till ett skepp, förde hästen ~~xxxx~~^{ombord} och seglade åstad till Eire. Den första plats han gick till sedan han hade kommit i land, det var till en vadmalsstampares hus som låg i närheten av hans faders gård. Han tog på sig dåliga kläder, så att man inte skulle känna igen honom och gick att söka tjänst hos stamparen. Stora Mór kallades stamparens hustru. Hon hade inte mer än tre tänder och ett öga, men hon hade en olyckligt elak tunga så det förslog. Hon hade också en dotter och hon kallades Lilla Mór. Stamparen satte honom till att arbeta ensam i stampkvarnen och så snart han vändt ryggen till honom slog Ailm ett slag med sitt lilla tröllspö på alla håll på tygrullarna och de tättnade på ögonblicket. När stamparen återvände och inte såg Ailm göra ett dugg, sade han: "Tag mig fan, om du inte är den sämste tjänare som nånsin har varit hos en fattig man, då du är en sån där overksam latmask där sen du kom?"

S.124

"Å, se dig omkring!" sade Ailm.

När han såg vad han hade utträttat, sade han: "Tag mig fan, om du inte är den bäste tjänare som nånsin har varit hos en fattig man - du skall få Lilla Mór av mig och det inte tomhändt - och tag mig fan du Stora Mór om du ett enda ondt ord till min tjänare och var inte för självbelåten(?)".

När stamparen lämnade stampkvarnen gjorde Ailm så mycket arbete som han själv inte skulle ha kunnat göra på ett fjärdedels år. En dag var det någon syssla som förde stamparen till konungens av Leinster hov, och när han kom hem berättade han för Ailm att det skulle vara en stor församling där nästa dag. Ailm frågade vad det skulle tjäna till. Han svarade att det skulle vara jakt med falk på den yngste kungasonens älskligsskata och vilken falk som än komme att fånga den, så skulle falkens ägare få tre tunnor guld. Ailm frågade vad slags son som skatan tillhörde eller vad ~~son~~ tagit vid honom. Stamparen svarade att han var en djävul från helvetet, att han hade gett sig bort utan att man hört det minsta från honom och om han vore (an find na mball?) här(?) skulle jag inte ha mycket att göra".

"Nå, han må vara var han vill", sade Ailm, "men har du någon förmåga att släppa upp en falk?"

S.125

"Tag mig fan om jag inte tillbragt mycket av mitt liv med att släppa upp en falk, innan jag sattes till detta usla yrket", sade stamparen.

"Det var ju tur! Var redo i morgon så skall jag ge dig en falk", sade Ailm. Det var en stor massa människor samlade vid kungsgården då de båda kom dit på tingsdagen. Så snart skatan hade släppts löste var och en sin falk efter den utom stamparen. Han höll kvar sin de andra hade kommit långt bort, men han hade inte förr släppt den från sig än den var tillbaka igen och hade med sig skatan och så hade han vunnit guld.

En vecka senare var där en ^{ny}församling. Den gången hade de kapplöpning med hästar och den vars häst skulle vinna skulle få fem tunnor guld. När Ailm hörde att kapplöpningen skulle äga rum, frågade han stamparen om han dugde till att rida en häst.

"Större delen av mitt liv har jag ägnat åt det arbetet tills jag sattes till detta usla yrke", sade stamparen (valk).

"Håll dig i så fall redo, så skall jag ge dig en häst", sade Ailm. Han skaffade en häst och tygel och sadel till valkaren och det första han hade gett sig upp på den, tog den ett språng upp i luften så att han stötte sitt huvud upp mot molnen. Fingrarna spretade ut (släppte sitt tag?) på valkaren när han kom ner och

bad tjänaren lyfta honom från hästen ejjes skulle han (den) döda honom. Artur bad honom vara vid gott mod utan att så kanske han skulle få guldet. Han lydde Ailm gav sig av till kapplöpningen och vann vadet. Han kom stolt hem och sade till tjänaren att han skulle få Lilla Mór av honom och inte tomhändt.

S.126.

Det var en sjö på konungens mark och i den var en piast som brukade äta upp boskapen för honom. Han lät lysa på att den som dödade den skulle få sju tunnor rent guld. Tjänaren eggade husbonden att åtaga sig att döda piasten. Han skulle ge honom en häst som skulle döda den och han skulle inte behöva göra ett dugg mer än släppa den ner i sjön och vänta tills den kom tillbaka till honom. Han sade till honom att han skulle se sjön färgas röd när den var död och att hästen skulle komma tillbaka till honom genast och låta honom sätta betset på den och taga hem den till honom för sitt liv. Valkaren släppte hästen i sjön och han hade inte förr gjort det än piasten slukade den. Hästen började sparka inne i den och dödade den och kom tillbaka. När valkaren såg hästen komma upp ur sjön, färgad röd av blod, trodde han att det var piasten som kom. Han blev förskräckt och flydde så fort benen kunde bära honom. Det var den häst som Ailm hade fått av Gruagach Shima an Óir. Bláthnaid kände igen den. Han sprang till valkaren och ryckte betset från honom, satte den på hästen och tog den med sig hem. Han hade då klart för sig att Ailm levde någonstans. När valkaren fick guldet för att han dödat piasten, frågade Ailm honom var hästen tagit vägen. Han talade om för honom vad som hade hänt. En tid därefter kom valkaren till Ailm och talade om för honom att det skulle bli bröllop i kungsgården och att konungens äldste son och den där andres hustru skulle gifta sig, och att han själv hade fått inbjudning och han lät honom följa med och han skulle tillsluta sitt öga bröllopdagen.

S.127.

Bröllopdagens morgon sade valkaren till Ailm att han skulle ha ögonen från korna och hästarna innan han gick till kungsgården. Vad gjorde den skälmen om inte att ta ögonen ur dem och stoppa dem i en påse och så tog han på sig dåliga kläder och så rusade han fram i närheten av dörren. Det var inte ett matfat som tjänarna bar in som han inte lade ett öga av en ko eller en häst i vart och ett av dem. Tjänarna skrek

att det var en slyngel där som spelade dem spratt och bad dem att han skulle köras bort från dem. Konungens äldste son rusede ut med ett rep. Han tog honom med till skogen för att fångsla honom vid ett träd. Vad gjorde Ailm annat än fångsla honom själv och ge honom en riktig bastonad från topp till tå och tala om vem han hade framför sig. Han kom åter till kungsgårdens dörr och började samma spratt. Tjänarna skrek åter att spektakelmakaren skulle drivas bort.

Den andre sonen gav sig ut med ett spö och ett rep, och drog Ailm med sig till skogen. När de kom fram till skogen, grep Ailm honom och tog honom med sig till det träd som han fångslat den äldste vid och band hans fem smala. Därpå kastade han av sig sina gamla paltor, satte på sig en dräkt passande för en kung eller riddare och gick till sin far inne i kungsgården. Där inne var en stor skara herrar inför honom men ingen kände igen honom. Ailm frågade honom vad som hade tagit tänderna ur honom. Han berättade hela historien från början till slut.

S. 128.

"Tala om för mig", sade Ailm, "tog dina båda söner tillbaka tänderna och bågaren till dig?" "Nej, det ha de inte gjort!" sade konungen.

Han drog fram dem ur sin ficka och lade fram dem på bordet framför honom. När han fick se dem kände han igen Ailm. Han miste sansen men han kom genast till sig igen. Kort därpå kom Cat Glas in och hade en stor säck med guld som han hade funnit i den kämpens gård som hade rövat bort Bláthnaid. Det satte häpnad och beundran i de herrarna som var närvarande, att Ailm hade förvärvat så mycket guld medan han var borta från hemmet men ännu större häpnad väckte den omständigheten, att en sådan som Cat Glas var tjänare till honom. Men dubbelt så stor häpnad väckte det hos dem, när de fick se Gruagach Dhúna an Óir och att han hade en annan säck som var tre gånger så stor. Bláthnaid såg honom inte förrän han hade gett tänderna till sin far och det står ej att beskriva hur glad hon blev. De båda äldre blev lössläppta och skammen lät dem inte någonsin komma nära platsen igen.

Ailm skänkte det rike som tillhört den som hade rövat bort hans hustru till Cat Glas och Gruagach Dhúna Óir, och han själv och Bláthnaid bodde alltsedan i hans faders gård.

S. 129.

Diarmaid Crón och Peig Bhrabhsach (Brune D. och ^{livlige} Muntre P.)

I den onda tiden bodde detta par väster om Céim on Fhiahda och de var utfattiga, eländiga, utan annan boskap än två stackars små kor. Mjölet tog inte vällingen (?) hos dem från måndag till lördag, och deras strävan med livsuppehållet brukade vara "ta ur den ena muggen att lägga (hälla) i den andra" hos dem.

Den gudelighet eller fromhet som den gode Diarmaid lade i dagen var inte stor. Det var alltför sällan som han syntes i mässan eller i kyrkan; men sådan var inte den livlige sötnos till hustru han hade - hon var ofta "mildt smältande himlarna". (?)

En morgon då de satt till frukosten och intek hade på bordet annat än mycket litet, kom liskan på den livlige och han sade att det inte var underligt med den svårighet och otur och misslyckande som pressade dem, då ju han så sällan gick till Guds hus och han förtjänade det. ännu värre (?)

För att göra rättvisa åt den fattige stackaren så var det inte rätt att klandra honom för det, för på den tiden fanns inget kapell som låg närmare Inse Geimhleach, och det låg åtta miles från hans hem.

S. 130.

Nästa söndag lagade han sig iväg vid dagbräckningen och Gud hejdade honom inte förr än han gick till mässan i Inse Geimhleach. Sockenprästen höll en vacker och kraftig predikan som föll i utmärkt god jord hos Diarmaid (som gick underbart nytta utmärkt i verkan på B.

Den här stackars prästen var inte att gratulera för vad han fick av sockenborna, ty det stod inte i deras makt att vara frikostiga, och han skulle draga i snöret med bägge ändar hoptrasslade om han inte hade haft några acres jord och en smula boskap och emellanåt också en gris. Det var knogidt nog för honom att hålla hus och skaffa lön till hushållerska och dräng.

Ja, efter att Diarmaid återvändt började hans kära maka ^{trasthona} att fråga ut honom. (Det är ett litet nöje att förhöra som somliga hustrur ibland har, som ni vet).

"Ack, min älskling", sade hon, "var det mycket folk vid mässan? Fick ni någon predikan? Vad talade prästen om? - Vad har du med till mig från staden?"

Diarmaid gav en noggrann och grundlig redogörelse för sin färd och sade att det var på tid för dem att betala samhain tribut; att prästen hade sagt att den som ger från sig en sak för Guds skull han skulle få den tillbaka i dubbel måtto.

"Ja viäst får han det. Det har jag alltid vetat", sade hon, "och eftersom vi inte har en enda penny vid det laget, så är det minsta vi kan göra att driva en av korna österut att ge honom".

"O vad du är förståndig, min älskling", sade Diarmaid, "det är det bästa vi kan göra och ingenting är någonsin sannolikare än att det är bäst både för vårt timliga och andliga väl."

Diarmaid glömde inte att stiga upp vid dagbräckningen nästa dag och att driva kon österut till prästen. Han var innerligt tacksam för den och gav honom en präktig middag och rikliga drickspengar. Så gav han sig i väg och glad var han emedan han hade fullgjort sin plikt mot kyrkan.

Munter och glad var hans kära hälft den kvällen då han redogjorde för sin färd för henne.

Man kan gott säga att han fick en glädjehock nästa dag när han öppnade dörren. Vad fick han se framför sig på gården om inte sin egen ko och därjämte en av prästens tjurkalvar (ungtjurar)!

"Fullhet i stället för tomhet

Nog som jämvikt från Jesus

Jag ofta fann tröst utan snålhet

En sak i hans hand jag ej tänkt på", sade hon, "och det är illa att vara fattig och snål mot Guds välsignade sändebud. Se bara att vi har mer än vår egendom fördubblad. Vad skall vi göra med den gåvan som Gud gett oss!?"

"Slakta den för julen naturligtvis. Vad skulle vi eljes göra med den?", sade Diarmaid.

Det gjorde de också och de behövde därför varken törsta, frysa eller hungra under den kallaste årstiden.

Det är ett dåligt drag som träffas hos en massa människor att det är sällan som de tänka på Gud annat än bara när de

råkar i fattigdom eller nöd, och jag är rädd, att Diarmaid inte var fri från det felet.

S. 132.

Peig blev sjuk och han måste sända bud på prästen. När han gav akt på deras fattigdom, sade han till honom att komma i tjänst hos honom själv tills göken gol så skulle han få en viss summa pengar av honom. De kom överens om detta.

Den hushållerska, som prästen hade, kom inte alltför väl överens ^{med} drängarna, och hon avskydde folket från Céim Fhiadha som frosten.

En tid förut hade en onkel till henne dött och han hade efterlämnat en ofantlig massa pengar i testamente till henne. Sen dess var det hon som var "tilldragande" och stor på det, full av härsklystnad. Drängen var pinad och plågad av en älsklingsgris, som hon hade till gödning. Det var ofta som han träffade på den i buskträdgården (?) där den ^{bökade} ~~potade~~ av alla krafter (brådskade att plöja) och det var många ivriga plötsliga angrepp han gjorde mot den för att döda den, men hushållerskan rusade alltid fram för att försvara den och brukade säga "pardon". Det namn som arbetsfolket gav den där besvärlige grisen var Pardon, eftersom hushållerskan så ofta sade det.

Diarmaid gick hem varje söndag och fredag till sin älskade hustru, och han var inte tomhändt, var han nu fick gåvorna och godbitarna och smyckena, men det gör detsamma. Den som råkade gå förbi och se honom i trädgården i sina fina kläder, han skulle kunna tänka att det var prästen själv som var där, så välklädd som han var. Det vållade ej Diarmaid någon oro eller bekymmer.

S. 133.

Till slut miste hushållerskan tålamodet, gick till prästen och sade till honom att den lata och okunniga odågan inte var värd att föda för det arbete han hade att göra och dessutom var det att någon av Céim on Fhidhas lättningar över tröskeln, ty den skyddade inte någonting för dem utan tunga och heta.

"Hav tålamod!" sade prästen. "Kanske bättrar han sig. Och för övrigt så är hans tid inte utlupen förrän göken gal." Det är lätt att bota, sade hushållerskan i sitt stilla sinne. Det kom en kall kulen ovädersdag och han sattes att plocka sten i en kornåker. Han hade inte varit där länge förrän hushållerskan rusade in i en järneksbuske i kanten av åkern och

hon ropade kuku av alla krafter i hopp om att hon så skulle fördriva Diarmaid.

Diarmaid tänkte att det var en riktig gök som var där och han tyckte att den gol för tidigt. Han tog helt enkelt och kastade en ordentlig sten mot busken och träffade "göken" och det var strömmar av blod från henne (?). Det behöver inte sägas att han vände bort eggen från hennes satiriserande från sig den dagen ty det var hon som var sjuk och illa sårad.

När Diarmaid kom underfund med vilken ohjälplig olycka han hade vållat, lagade han sig därifrån och han gjorde inte annat än att uppbära sin lön och laga sig hem utan att kivas igen med den ilska kvinnan. De levde lugnt och behagligt och muntert tills de hade förbrukat det sista av lönen. De började äta gröt när fattigdomen grep tag i dem.

"Jag undrar inte mycket på att ett ljunt käril som inte gör Guds och kyrkans vilja är utan medel och ägodelar", sade han torrt och hetsigt. Det bar åter österut med honom till Inse Geimleach och hörde fromt mässan och han gav noga akt på vad prästen sade.

"Vad hade han i dag att säga?" sade Peig till honom sedan han kommit tillbaka. "Å, det var en farlig sak", sade Diarmaid". Prästen sade att den som vållade grannarna skada och som inte gjorde bot i handling mot honom för att få förlåtelse skulle vara utan penitential satisfaction i sin kraft" (?)

Det gav honom ängslan och bekymmer och han beslöt att gå österut och be prästen om förlåtelse för allt orätt som han hade gjort emot honom. Han gav sig åstad och då han kom i passen (ar na Céimí njbh) mötte han prästen och de hälsade på varandra.

"Vart skall du nu hän, Diarmaid?" sade prästen. "Till dig, fader, för att be om förlåtelse för vad jag någonsin gjort orätt mot dig."

"Det skall du få och gärna naturligtvis", sade prästen, "men det är så gott att du går till hushållerskan och ber om förlåtelse så väl."

"Prästen sade till mig att jag skulle komma och be om pardon", sade han.

Det kom inte i hennes tankar att det fanns någon annan "pardon" under solen än grisen som hon fått till att bli en fet slaktgris och hon tänkte att det inte var rätt för henne

att neka eftersom prästen hade befallt det. Han förde den med sig hem med ett rep om benet på den och slaktade den åt sin gläda läckergom till hustru.

När prästen hörde det spratt som den skojaren hade spelat henne (?), frågade han henne vad det var för en galen idé som hade kommit upp i henne att skiljas från "pardon".

Och hon svarade honom att folket från Céim an Fhiadha gjorde ^{honom} den till föremål för gyckel och strök flottets trasa av den (?).

S. 135.

Slutet på hela historien var att hon gav sitt kapital till att bygga ett kapell åt dem där västerut så att packet inte skulle göra mera intrång på honom utan hålla sig borta från honom där i väster.

Det var Guðs vilja att Diarmaid fick ett arv från Skottland och han klarade byggnadskostnaderna med en del av vad han fick som bot för sina missgärningar.

Det är ett ordspråk som säger att "alla får bukt med den elaka hustrun utom (den som är) hennes man"; men detta slog fel en gång.

För omkring hundrafemtio år sedan bodde en duktig respekterad initiativrik kraftig, förmögen (?) landtman där västerut på Ros an Locka invid Guagáin. Sju döttrar hade han. De sex av dem var snälla, beskedliga, väluppfostrade flickor och det fanns i hela provinsen inte deras likar i fråga om flit och uppträdande. Eftersom de var så förträffliga så blev de mycket snart gifta, naturligt nog. Han fick de rikaste och mest ansedda unga män i socknen åt dem.

Den yngsta av flickorna var värre än djävulen själv, ty hon var hård, högfärdig, lat och besvärlig och det kunde inte falla henne in att göra minsta tjänst åt hennes far eller åt någon annan som gjorde sitt bästa för hennes räkning. För den skull tänkte han att hon alltid skulle vara kvar som en bortbyting i ^{sin vrå} sitt hörn hos honom. Men ofta blir det inte som man tänker. Inte långt efter sedan de andra sex var bortgifta kom en rask och klok ung man och friade till henne hos hennes far.

"Jag sätter stort värde på att du har kommit och jag sätter likaledes värde på din avsikt i detta fall", sade han, "men jag skulle inte ha samvete att för hela livet fängsla (binda) dig vid en sådan elak och enveten styresman som hon; hon är för envis och krånglig och ni skulle inte stå ut en vecka med varandra".

"Var lugn, hederlige man!" sade ynglingen, "jag är övertygad att det i henne finns ett ämne till utmärkt husfru bara man riktar in henne på rätta sättet, och jag vågar säga att jag själv är kunnig och erfaren för den saken."

"Människans vilja är hennes liv och du må gärna ta henne", sade landtmannen.

Förlovningen kom till stånd och de gifte sig.

Dagen efter bröllopet kom en storkammig, fjädergrann tupp in till dem på golvet och började högljutt gala. Mannen tog helt enkelt en skarp kniv och nackade honom och lämnade honom där sprattlande med fötterna.

"Ack, vad förmådde dig att ge min präktiga tupp en sådan behandling?" sade hon med ilska i rösten.

"Det har varken funnits människa eller djur som någonsin så har utmanat mig, utan att jag gett dem den behandlingen", sade han så högt han kunde. "Husbondens befallning är stark (?)", sade han för sig själv och hon bara kröp ner till sig snällt och beskedligt.

Hunden var det första djur som därnäst började skälla och när den ej tystnade när han talade till den, gav han den helt enkelt en spark i huvudet så den dog på fläcken.

S. 138.

"Du store Gud! Vad går det åt dig?" sade hon, "snart kommer jag inte att ha levande djur på jorden som du inte slår ihjäl."

"Olydnad är den enda sak som sätter ilska och ursinne på mig, min goda hustru", sade han, "och jag svär på att man har aldrig varit olydig mot mig mer än en gång ty jag ger aldrig pardon åt den som är olydig."

"Hittills har det gått bra", sade hon för sig själv, "hemma är det dåligt men där hemma är det bättre än att vara här, men tålmod ^{har övertaget} är bättre över en handling som ej kan hjälpas".

Så gav han sig ut i boskapsfällan och hon tillika med honom. "Stå rätt och håll dig undan för mig", sade bonden till en tjurkalv som stod bunden där. Tjurkalven vände dövrörat till, men hade han inte förstånd så fick han känna av det. Med ett slag under örat satte han skräck i den.

"Jag arma eländiga stackare! Det var den onde som eggade mig att gifta mig med vidundret", och det är fara värdt jag med snaraste får samma behandling som boskapen av honom. Gud hjälpe oss, vad har fått mig att äkta en ond man?" sade hon för sig själv.

Hon gjorde inga invändningar mot vad han hade gjort lika lite som han gjorde några frågor om saken; och det dröjde inte länge förrän hon så fin som arbetares katt och hon var flitig och omsorgsfull och arbetsam.

Efter en liten tid kom hennes far till dem på eget initiativ. Han hade tänkt att hans dotter efter sin vana skulle visa sura miner och vara vid dåligt humör, och det skulle vara en brokig historia hos det äkta paret med hand i hår och kniv på strupe.

Men det stod helt annorlunda till hos dem. De kysstes och klappade varandra inför honom. Han hade sedan han föddes inte sett ett par som var vänligare, kärlektfullare,

lyckligare och fredligare än de, och han undrade vad som var orsaken till den stora förändringen.

"Vad är det som har tagit från henne hennes ilskna lynne och hennes oförskämhet och högfärd?" sade han till sin måg.

Han bara gav till ett gapskratt och sade att lyckan finns bara där det finns disciplin. "Och", sade han, "den hemgift du gav mig, den sätter jag upp om att hon kommer nu att lyda dig villigare och ivrigare än någon av dina andra döttrar kommer att göra."

"Det vadet går jag med på", sade den gamle, "allihop skall komma på middag hos mig nästa söndag och då får vi se vad vi får se."

De kom alla och när tiden kom att de skulle sätta sig, sade fadern till fruarna att ta av ringarna från sina fingrar. Den unga frun tog inom ett ögonblick av sig sin ring, men de övriga sex var tröga och långsamma till det.

"Ja, nu flickor!" sade han till dem, "så måste ni ta av er de där skorna ni har på er, innan ni går in i salongen".

På en handvändning hade den yngsta tagit av sig skorna, men den som skulle se de övriga ta av dem, skulle kunna tro att det var med bud till döden som de var på väg.

"Ja, mina barn", sade fadern. "Det är en sed på vissa platser att hustrurna tar av sig sina strumpor vid mattid, och jag ämnar i dag införa den seden här".

S. 140.

Det ordet hade inte hunnit ur hans mun förrän den yngsta hade tagit av sig strumporna men de sex övriga steg i vredesmod upp från bordet och alla med trumpna miner.

"Ingen framgång utan disciplin", sade den yngstas man och så fick han en hemgift till av den gamle.

En gång för länge sedan då jag var liten gosse var det ett äkta par som bodde i en koja utan skärm, utan skydd på mager stengrund där borta på Oileán Eidhneach (Murgrönsön). Den gröda de skördade på den lilla smula jord de hade var mycket klen, ty det var skada i toppen och dränkning i botten.

An Ragaidheach kallades mannen och han ägnade större delen av sitt liv åt jakt och djurfångst. An Ragaidheachs far var hos honom tills han dog och han var inte mycket tacksam mot sin sonhustru. Han upphörde inte att knota och klaga och klanka över svårigheter och att finna fel på sin svärdotter.

En liten hetsig, ilsken näbbgädda som var full av högfärd och självgodhet, det var vad hon var. En liten hafsa, vid dåliga vätskor och vanskapt, det var hon också, fastän hon själv var mera blomstrande vacker och elegantare än Niamh Chinn Óir.

En snömorgon om våren gav sig An Ragaidheach ut på fältet med sina små klumpfotade klimpfotade flatörade hundar vid sin sida och med en slänknölpåk i näven.

När han nådde Daire Uí Ríoghbhardáin fann han en hares spår och han följde spåren tills han upptäckte hans läger. Haren i väg österut längs Gaoithadh an Pornóra 's floddal (dalsluttning) och hundarna förföljde honom ivrigt. De försvann ur synhåll för An Ragaidheach och han måste följa deras spår.

När saken började gå illa för haren så gjorde han så att han smet in i ett hål i en lios som låg uppe på åsen.

Hundarna var inte i stånd att följa den på grund av att hålet var för litet och de lade sig då ner där och tungorna hängde ut ur munnen av ansträngning. Inom kort kom An Ragaidheach fram till dem och han begrep att haren hade kommit undan in i hålet. Han bort till Ágg-Tadhgs hus och fick låna spade och skovel av honom och så vidgade han hålet så att han förmådde gå in i liosen.

Det var inte långt ifrån att han svimmade när han hade öppnat hålet, ty han tänkte att det inte skulle vara någon småsak att angripa liosen, men om en stund fattade han mod och gav sig långsamt och försiktigt in. Han hade inte hunnit synnerligen långt då han fick en chock ty han

fick se någonting blänkande, lysande, gnistrande invid väggen. Han stannade en stund där han var men när han inte såg en rörelse hos det blänkande föremålet gick han bort till det och tog det med bägge händerna. Vad skulle det vara annat än en spegel! Varken han eller någon i hans familj hade någonsin förr sett någon sådan. Han höll på att dö av skräck då han såg in i den, ty han tyckte att det var hans egen far, som var lifslevande framför honom, fast han varit död och begravnen sedan tre år. Ingen hade någonsin sett en bättre avbild av hans far än An Ragaidheach utom att han hade trubbnäsa.

"Sannerligen om jag kan begripa", sade han, "vad som har tagit vid hans näsa? " Han måste ha genomgått någon pina på grund av någon synd." Han tog med sig sin far, som han trodde, i sin famn, men då han var på väg hem, kom han ihåg den ständiga träta (?) som brukade vara mellan honom och hans hustru, och han tänkte att det skulle vara mera elände av ödet bestämt för honom om han tog honom med sig in. Vad han då tog sig för var att göra ett hål i väggen till ladugården och försiktigt sticka in honom där.

Det dröjde inte länge förrän hans hustru gav akt på att han brukade gå till ladugården bittida och sent. Till slut följde hon efter honom och tittade in på honom genom en springa som var i ladugårdsdörren. Det första han hade gått tillbaka in, rusade hon till spegeln och grep fatt i den. Hon hade inte förr fått tag i den förrän hon fick se framför sig den lilla vanskapta ilska hafsan.

Hon fräste och hoppade av ilska och svartsjuka. "Å Gud!" sade hon, "vad är detta för spektakel som min rackare till man ställer till! - han har fått sig en annan maka! - vad vore det för skada för mig om det hade varit ett ståtligt och vackert fruntimmer som han hade fått, men en hopkrumpen käring, skrynklig, grå och utsliten! Bevare oss väl! Jag skall gå som en galning över hela Eire!" Så rusade hon till honom alldeles oregerlig.

"Må du få all pina och elände, du tjocknosing utan självaktning!" sade hon, "Vad har förmått dig att skaffa ett annat fruntimmer då jag har varit för dig en mycket bättre från den dagen då jag gifte mig med dig!"

"Å, du oförståndiga hustru, tåla dig! är du alldeles

blind? Ser du inte att det är min egen far som är där?"

"Å, försök inte att göra svart till vitt för mig, din rackare! Ser du inte den vanskapta fjollan där framför dig?"

De hade ett vildt gräl sinsemellan, en högljudd dispyt med många fula ord tills sockenprästen hörde det då han gick förbi och gick in till dem. "Så, så!" sade han, "Vad är anledningen till att ni så här skäller ut varandra?" An Ragaidheach berättade hela sin andel i saken från början till slut för prästen, och gjorde en hjärtlitande klagan. Prästen förklarade saken för dem och sen dess var de snälla och vänliga.

Not: Författaren är i stor tacksamhetsskuld hos alla historiebärare som har hjälpt honom att sätta dessa historiers behag som ett monument för folket.